

ΕΣΤΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΕΚΤΟΣ

1878

[ΙΟΥΛΙΟΣ — ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ]

ΒΙΒΛΙΟΣ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ Κ
ΛΑΥΡΙΩΤ
ΑΥΣΘΗ ΔΡΙΘ.

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 6. — ΔΕΔΕΜ. ΦΡ. 8.

ΑΘΗΝΗΣΙ

Γραφείον τῆς Ἑστίας: Ὁδὸς Σταδίου, 6

1878

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Έκτος

Ευθρομή τετάρτη: Έν Ελλάδι φρ. 10. εν τη αλληλοση φρ. 20.—Αι συνδρομαί άρχονται από
1 Ιανουαρίου εκάστου έτους και ένα τέτταρι—Έργαίον της Διοικήσεως: Όδός Σταδίου, 8.

8 Σεπτεμβρίου 1878

ΠΑΝΟΜΟΙΟΥΤΥΠΟΝ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ
Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΕΞ ΟΙΚΟΝΟΜΩΝ

K. Oikonomos

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Σεβασμιώτατε Έργάρχα και Πάτερπολυπόθητε!
Μέλλων άπαντῶν πρὸς τὴν προτέραν ἔλαβον
καὶ τὴν ἀπὸ 27 Μαρτίου σεβασμίαν ὑμῶν ἐπι-
στολήν· οὕτως ὁ γηραλέος ἄνθος προλαμβάνε-
ται πάντοτε ὑπὸ τῆς ἀκαμάτου καὶ δραστη-
ρίου μεγαλεπηβολίας. Δοξάζω τὸν Κύριον διὰ
τὰ εὐαγγέλια τῆς εὐκταιοτάτης τῆ Ἐκκλησίας
καὶ Θεοδωρήτου ὑμῶν ὑγείας. Ὑγιαίνω καὶ γὰρ
διὰ τῶν ἁγίων ὑμῶν εὐχῶν μετὰ τῶν περὶ ἐμὲ
καὶ τοῦ φίλου ἐξαδέλφου, οἵτινες συνάμα πάν-
τες μετ' ἐμοῦ καταφιλοῦσιν ἐγκαρδίῳ πόθῳ τὴν
θυηφόρον ὑμῶν δεξιάν. Οὐδόλως ἀμφισβάλω ὅτι
διάγετε ἐν εἰρήνῃ ὡς Θεῶ συνόντες καὶ ταῖς ἱε-
ραῖς ἀναγνώσεσιν «ἀναβάσεις ἐν τῇ καρδίᾳ τι-
θέμενοι», τὸ τοῦ Ἰακώβου, καὶ θεωροῦντες
ἀνωθεν τὴν ρέουσαν τοῦ βίου παράδοσιν, πάντα
παρασύρουσαν ὅσα μὴ ἐν τῇ μονίμῳ καὶ στερε-
ρᾷ τῆς ἐναρέτου πίστει πετρεὶ ἐπωκοδόμη-
ται. Πόσον ἐπεθύμησα τὴν ἱσράν σου θεάν, πά-
τερ ἱλαρότατε, καὶ τὴν γλυκυτάτην προσλα-
λίαν! ἀλλὰ τὰ ὄρη τῆς Κυνοουρίας ἀπέχουσι μα-
κράν. Ἐκ τῶν ἐφημερίδων μανθάνετε τὰ καθ' ἡ-
μᾶς. Εἰς τὸν Αἰῶνα ἴδετε καὶ τὸν εἰς τὴν μα-
καρίτην Κολλοκοτρώνην ἐπιτάφιον, περὶ οὗ το-
σοῦτον φιλικῶς καὶ φιλανθρώπως ἐκρίνατε. Λά-
θετε μετὰ τῆς παρουσίας μου καὶ ἀντίτυπον
τοῦ λόγου χωριστὸν, ἵνα μὲν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ
παρ' ὑμῶν, μνήμης χάριν. Χθὲς ἐξεφωνήθη
καὶ ἕτερος εἰς τὸν αἰοδιμον Σελλασίας, μετα-
στάντα πρὸς τὰς αἰωνίους μονάς. Ἀπέκειτο καὶ
τοῦτο τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος· ἀλλ' οὕτως
ἔδοξε τῷ Κυρίῳ, τὰ πάντα ποιῶντι καὶ οἰκono-
μοῦντι κατὰ τὴν ἕθεσσον τῶν Θεῶν αὐτοῦ κρι-
μάτων, περὶ ὧν εἶπεν ὁ προφήτης: «ἀπὸ τῶν
κριμάτων σου συνεφοβήθη.»

Ἡ ἀνοιξίς παρ' ἡμῶν ἦλθε ψυχρὰ, καὶ πολὺ
μᾶλλον, ὡς νομίζω, παρ' ὑμῶν, ὡς ἄρεινότεροι.
Οὐδὲν ἐντεῦθεν νεώτερον· καὶ τὰ παλαιὰ πεπα-
λαίωται. Ζητῶ καὶ αὐθις καὶ πολλάκις τὰς Θεο-

πειθεῖς ὑμῶν εὐχάς, καὶ μένω διὰ βίου
τῆς ὑμετέρας Σεβασμιωτάτης πανιερότητος
τῆ κατ' Ἀπριλ. φωνῆ· Ἰός ἐν Χῶ καὶ δούλος ταπεινός
ἐξ Ἀθηνῶν.
Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ.

ΟΛΙΒΕΡ ΤΟΥΙΣΤ

Ἐκ τῶν τοῦ Καρόλου Δέκενς.
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

*Ποῦ ἐγεννήθη ὁ Ὀλιβερ Τουίσιτ καὶ τί συνέβη
κατὰ τὴν γέννησίν του.*

Ἐκτὸς τῶν ἄλλων δημοσίων οἰκοδομημάτων
ἡ πόλις Μάντφογκ ἐγκαυχάται, ὡς πᾶσαι αἱ
ἀγγλικαὶ πόλεις μικραὶ καὶ μεγάλαι, καὶ διὰ τὸ
πτωχοκομῆσθαι αὐτῆς. Ἐν τούτῳ ἡμέραν τινά,
ἣν περιττὸν διὰ τὸν ἀνγκνώστην θεωρῶ νὰ
προσδιορίσω μετ' ἀκριβείας, ἐγεννήθη ὁ Ὀλιβερ
Τουίσιτ.

Ὁ χειρουργὸς τῶν πτωχῶν τῆς ἐνορίας εἶχεν
εἰσαγάγει αὐτὸν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον τῶν μό-
χθων καὶ βασάνων, ἀλλ' ἐπὶ πολὺ ἀμφίβηλον διε-
τέλει ἂν ἤθελεν ἐπιζῆσαι ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ
λάβῃ ἔνομα οἰονδήποτε· ἂν ἀπέθνησκε τότε, πι-
θανότατον εἶναι ὅτι ἡ ἱστορία αὐτοῦ οὐδέποτε
θὰ ἔβλεπε τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, ἢ ἐν ἐναντία πε-
ριπτώσει, θὰ ἐκέκμητο τὴν ἀνεκτίμητον ἀξίαν
νὰ χρησιμεύσῃ ὡς τύπος συντομωτάτης καὶ ἀ-
κριβεστάτης βιογραφίας, ἧς ὁμοίαν οὐδεμία χώρα
μέχρι τοῦδε παρήγαγε.

Καίτοι οὐδαμῶς εἶμαι διατεθειμένος νὰ ὑπο-
στηρίξω ὅτι εἶναι τι ἐκτακτὸν εὐτύχημα δι' ἑνα
ἄνθρωπον τὸ νὰ γεννηθῇ ἐν πτωχοκομίῳ, ὀφείλω
ὅμως νὰ δηλολογήσω ὅτι ἐν τῇ παρούσῃ περιστά-
σει, τοῦτο ἦν τὸ προτιμότερον ἐξ ὅσων ἠδύναντο
νὰ συμβῶσιν εἰς τὸν Ὀλιβερ Τουίσιτ· τὸ βέβαιον
εἶναι ὅτι μετὰ μεγίστης δυσχερείας κατάρθρωσαν
ὥστε νὰρχίσῃ ἡ λειτουργία τῆς ἀναπνοῆς, ἡ κο-
πιώδης ἐκείνη λειτουργία, ἣν ὅμως ἡ συνήθεια
κατέστησεν ἀπαραίτητον εἰς τὴν εὐεξίαν τῆς ἡ-
μετέρας ὑπάρξεως· καὶ ἐπὶ τινὰ καιρὸν ἔμεινε
κείμενος ἐκτάδην ἐπὶ μικροῦ χονδροειδοῦς μαλ-
λίνου στρώματος, προσπαθῶν νὰναπνεύσῃ, κυ-
μαινόμενος μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου, μάλλον
δὲ πρὸς τὸν θάνατον ἀποκλίνων. Ἐὰν κατὰ τὸ
βραχὺ ἐκεῖνο χρονικὸν διάστημα περιεκύκλουν
τὸν Ὀλιβερ πολυμέτερον μᾶμμι, πολυφρόν-
τιδες θεαί, ἔμπειροι τροφοὶ καὶ ἰατροὶ σοφότα-
τοι, φυσικώτατον θὰ ἦτο οὐδὲ στιγμήν νὰ ἐπι-

ζήση· ἀλλ' οὐδεις ἕτερος ἦτο πλησίον του, ἐκτός μιας γραίας ζυθοδαροῦς καὶ τοῦ χειρουργοῦ τῆς ἐνορίας, ὅστις δυνάμει τῶν συμβολαίων ἐπεμελείτο καὶ τῶν τοκετῶν. Ὡστε ὁ Ὀλιβερ καὶ ἡ φύσις ἐπάλαισαν μόνοι, καὶ μετὰ τινος στιγμῆς ὁ Ὀλιβερ ἀνέπνευσεν, ἐπτερονίσθη καὶ ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς ἐνοίκους τοῦ πτωχοκομείου ὅτι νέον βάρος προσετέθη εἰς τὴν ἐνορίαν, διὰ κραυγῆς τοσοῦτον ὀξείας, ὅσον ἐδικαιούτο τις νῆναμένη παρ' ἄρρενος παιδὸς πρὸ τριῶν μόλις καὶ ἡμίσεως λεπτῶν ἀποκτήσαντος τὸ χρήσιμον ἐκαίνο ὕδρον τῆς φύσεως τὸ καλούμενον φωνήν.

Μόλις ὁ Ὀλιβερ ἔδωκε τὸ πρῶτον τοῦτο σημεῖον τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἐλευθερίας τῶν πνευμόνων αὐτοῦ, καὶ τὸ μικρὸν ἐμβαλωμένον σκέπασμα, τὸ ἀμελῶς ἐρριμμένον ἐπὶ τῆς σιδηρᾶς κλίνης, ἐκινήθη ἡρέμα. Ὡχρὰ κεφαλὴ νεαρᾶς γυναικὸς ἠγέρθη μετὰ κόπου τοῦ προσκεφαλαίου, καὶ δι' ἀσθενοῦς καὶ τρεμούσης φωνῆς, « Ἄς ἴδω, εἶπε, τὸ παιδί μου καὶ ἄς ἀποθάνω. »

Ὁ χειρουργὸς ἐκάθητο παρὰ τὴν ἐστίαν θερμαινόμενος καὶ προστρίβων ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὰς χεῖρας. Ἀκούσας τὴν φωνὴν τῆς νεαρᾶς γυναικὸς ἠγέρθη, καὶ πλησιάζας τὴν κλίνην, εἶπε μετὰ φωνῆς μειλιχίου, ἐκτάκτου εἰς τὸ ἐπάγγελμά του :

« ὦ! δὲν πρέπει νὰ κάμνης ἀκόμη λόγον περὶ θανάτου. »

— ὦ! ὄχι, ὁ Θεὸς νὰ τὴν πολυχρονῇ τὴν κακότυχη! εἶπεν ἡ νοσοκόμος, ἐπαναθέτουσα μετὰ ταχύτητος εἰς τὸ θυλάκιόν της μίαν φιάλην, ἣς τὸ περιεχόμενον εἶχε κενώσει μετὰ προφανοῦς εὐχρηστῆσεως. Ἄχ, Σὲρ, ἔταν ζήση ὅσον ἐγὼ, καὶ κάμη καθὼς ἐγὼ δεκατρία παιδιὰ, καὶ τῆς ἀποθάνουν ὅλα, ἐκτός δύο, ὅπου εἶναι καὶ αὐτὰ καθὼς καὶ ἐγὼ εἰς τὸ πτωχοκομεῖον, δὲν θὰ ἠμπορῇ νὰ λυπηῖται καὶ νὰ συλλογᾶται διὰ τὸ κάθε τι. Ἐλα, ἠτύχαστε, παιδί μου, καὶ συλλογίσου τὴν χαρὰν, ὅπου εἶσαι μητέρα, μὲ τὸ μικρὸ τοῦτο χαριτωμένο ἀρνάκι. »

Πιθανὸν εἶναι ὅτι οἱ παρηγορητικοὶ οὗτοι λόγοι δὲν ἐπέτυχον τὸ παθούμενον ἀποτέλεσμα. Ἦ λελῶ ἐκίνησε περίλυπος τὴν κεφαλὴν καὶ ἔτεινε τὰς χεῖρας πρὸς τὸ παιδίον. Ὁ χειρουργὸς ἐναπέθηκεν αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας της, ἐκείνη δὲ μὲ τὰ ὠχρὰ καὶ ψυχρὰ αὐτῆς χεῖλη τὸ ἡσπασθὴν τρυφερῶς εἰς τὸ μέτωπον· εἶτα ἔψαυσε τὸ πρόσωπόν της μὲ τὰς χεῖράς της, ἔρριψε κινεῶν βλέμμα ἀπλανῆς, ἐρρίγησεν, ἐκάνεπεν ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ ἀπέθανεν. Ἐτριψαν τὸ στήθος αὐτῆς, τὰς χεῖρας, τοὺς κροτάφους· ἀλλὰ τὸ αἷμα εἶχεν ἔξαι παγώσει.

« Ἐτελείωσε, κυρὰ θίγγαμυ, εἶπε τέλος ὁ χειρουργός. »

— Ἦ καυμένη, ἀλήθεια, εἶπεν ἡ νοσοκόμος καὶ ἐσήκωσε τὸ πῶμα τῆς πρασίνης φιάλης, τὸ

ὅποσον εἶχε πέσει ἐπὶ τῆς κλίνης ὅταν ἔκυψε νὰ λάβῃ τὸ νήπιον. Ἦ καυμένη!

— Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ στελετε νὰ με καλέσητε, ἂν τὸ παιδί φωνάζῃ, ἐξήκολούθησεν ὁ χειρουργός ἀπαθῶς, φορῶν ταῦτοχρόνως τὰ χειρόκτια αὐτοῦ. Πιθανὸν νὰ ἦναι ὀλίγον ἀνήσυχον· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, δόσατέ του ὀλίγην πτισάνην. »

Ἐφόρσε τὸν πλόν του, ἀλλ' ἐπλησίασε καὶ πάλιν εἰς τὴν κλίνην, καὶ εἶπε·

« Ἐχει πολὺ καλὴν φυσιογνωμίαν. Ἄπὸ ποῦ ἦλθε ; »

— Τὴν ἔφεραν χθὲς τὸ βράδυ, ἀπήντησεν ἡ νοσοκόμος, κατὰ διαταγὴν τοῦ Διευθυντῆ. Τὴν ἤρξαν πεσμένη ἐξω 'ς τὸν δρόμον, καὶ καθὼς φαίνεται θὰ ἤρχονταν ἀπὸ πολὺ μακριὰ, διότι τὰ ὑποδήματά της ἦσαν καταξερσισμένα· ἀλλ' ἀπὸ ποῦ ἤρχονταν ἢ ποῦ ἤθελε νὰ πάγῃ, καὶ νεις δὲν το 'ξεύρει. »

Ὁ ἰατρὸς ἔκυψεν ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τῆς γυναικὸς, ἤγειρε τὴν ἀριστερὰν αὐτῆς χεῖρα καὶ κινῶν τὴν κεφαλὴν ἔκαμνε τὴν πρῶτην αὐτῆς τὴν « Ἦ παλαιὰ ἱστορία· δὲν βλέπω ἀρραβῶνα. Χρὴ! καλὴ νύκτα! »

Καὶ οὗτος μὲν μετέβη νὰ δειπνήσῃ, ἡ δὲ νοσοκόμος ἀφ' οὗ ἐπλησίασεν αὐτῆς τὴν φιάλην εἰς τὰ χεῖλη της, ἐκάθησεν εἰς ἓν χαμηλὸν σκαμνίον πρὸ τῆς ἐστίας καὶ ἤρχισε νὰ ἐνδύῃ τὸ νήπιον.

Ὅποσον σπουδαῖον παράδειγμα τῆς δυνάμεως τῆς ἐνδυμασίας παρέσχε τότε ὁ μικρὸς Ὀλιβερ Τουίσι! Τυλιγμένος εἰς τὸ σκέπασμα, ὅπου μὲχρις ἐκείνης τῆς στιγμῆς ἦτο τὸ μόνον αὐτοῦ ἐνδύμα, ἠδύνατο νὰ ἦ υἱὸς μεγάλου ἄρχοντος ἢ ἐπαίτου· οὐδεις ξένος θὰ κατόρθου νὰ ὀρίσῃ τὴν κοινωνικὴν αὐτοῦ τάξιν· ἀλλ' ἔταν ἐτυλιγθὴ εἰς τὴν παλαιὰν ἐσθῆτα, ἣτις ἀπὸ πορφύρας εἶχεν ἐκ τῆς χρήσεως καταντήσῃ κίτρινη, ἐσημειώθη καὶ ἐπεγράφη καὶ ἐτάχθη ἀμέσως εἰς τὴν οἰκίαν ἑσῆιν, ἦτο πλέον τὸ παιδίον τῆς ἐνορίας, τὸ ὄρφανὸν τοῦ πτωχοκομείου, μάγκας πειναλέος προωρισμένος εἰς τοὺς δαρμούς καὶ τὴν περιφρόνησιν παντὸς καὶ εἰς οὐδενὸς τὸν οἶκτον.

Ὁ Ὀλιβερ ἐκράυγαζε δυνατὰ. Ἄν εἴξευρεν ὅμως ὅτι ἦτο ὄρφανόν, ἐγκαταλειμμένον εἰς τὴν τρυφερὰν συμπάθειαν ἐπιστατῶν καὶ ἐπιθεωρητῶν, θὰ ἐκράυγαζεν ἔτι δυνατώτερα.

ΚΒΦΛΛΑΙΟΝ Β'

Πῶς ἐμεγάλωσε καὶ πῶς ἀνετράγη ὁ Ὀλιβερ Τουίσι.

Κατὰ τὰς ἀκολούθους ἐκτὼ ἢ δέκα μῆνας, ὁ Ὀλιβερ Τουίσι ἐγένετο ὄμμα συστήματος συνεχῶς πλάνης καὶ ἀπάτης· ἐτράφη διὰ γαλακτοδόχου σιλήνου. Αἱ ἀρχαὶ τοῦ πτωχοκομείου ἐπληροφόρησαν ἐπακριβῶς τὰς ἀρχὰς τῆς ἐνορίας περὶ τῆς καχεξίας τοῦ πειναλέου μικροῦ ὄρφανου. Αἱ ἀρχαὶ τῆς ἐνορίας ἐζήτησαν μετ'

ἀξιοπρεπείας παρὰ τῶν ἀρχῶν τοῦ πτωχοκομείου τὴν πληροφορίαν, ἂν ὑπῆρχεν ἐντὸς τοῦ καταστήματος γυνή, δυναμένη νὰ παράσχῃ τῷ Ὀλιβερ Τουίσι τὰς παραμυθίας καὶ τὴν τροφήν, ὧν εἶχεν ἀνάγκη· αἱ ἀρχαὶ τοῦ πτωχοκομείου ἀπήντησαν εὐσεβᾶτως· ὅτι δὲν ὑπῆρχε τοιαύτη μεθ' αἱ ἀρχαὶ τῆς ἐνορίας ἔσχον τὴν εὐσπλαγγίαν καὶ τὴν γενναιοφροσύνην νὰ ποφασίσωσι τὴν ἀποστολὴν τοῦ Ὀλιβερ εἰς τὴν ἐξουγὴν, ὅπου ἐστὶν εἰς παράρτημά τι τοῦ πτωχοκομείου, εἰς τριῶν μιλίων ἀπὸ τῆς πόλεως ἀπόστασιν, ἔνθα εἰκοσιν ἢ τριάκοντα μικροὶ παραβάται τοῦ περὶ πτωχῶν νόμου ἐκυλιόντο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, χωρὶς νὰ ἔχωσι φόβον μὴ πάθωσι ἐκ πολυφαγίας ἢ ἐκ βαρειῶν ἐνδυμασιῶν, ὑπὸ τὴν μητρικὴν ἐπιβλεψὴν προεβηκτικῆς τινὸς γυναικὸς, ἣτις διετέθει αὐτοὺς ἀντὶ ἐπτὰ καὶ ἡμίσεως πενθῶν· κατὰ κεραλὴν καὶ καθ' ἑβδομάδα. Ἐπτὰ καὶ ἡμίσεια πένα εἶναι ἀρκετὰ στρογγύλον ποσὸν διὰ τὴν συντήρησιν ἑνὸς παιδίου· ἀντὶ ἐπτὰ καὶ ἡμίσεως πενθῶν ἠμπορεῖ νὰ ἔχη τις πολλὰ πράγματα· ἀρκετὰ τῇ ἀληθείᾳ, ὅπως βαρύνωσι τὸν στόμαχον καὶ φθειρῶσι τὴν υγείαν του. Ἄλλ' ἡ πρεσβύτις ἐκείνη ἦτο συνετὴ καὶ πεπειραμένη· ἤξευρε τί χρειάζεται εἰς τὰ παιδιὰ καὶ ἐλογάριασεν ἐξάίρετα τί ἐχρειάζεται εἰς αὐτὴν τὴν ἰδίαν· κατὰ συνέπειαν μέρους μέρους ἐβδομαδιαίας ἐπιχορηγήσεως τῶν παιδίων ἐδαπάνη πρὸς ἰδίαν χρῆσιν, καὶ ὑπέβαλε τὰ παιδιὰ εἰς δίκαιαν ἔτι αὐστηροτέραν τῆς ἐπιβαλλομένης ἐν τῷ καταστήματι, ἐν ᾧ ἐγεννήθη ὁ Ὀλιβερ. Διότι ἡ ἀγαθὴ δέσποινα ἐξέτεινε τὴν οἰκονομίαν μέχρι τῶν ἀκρατάτων αὐτῆς σημείων καὶ εἰδείκνυτο φιλόσοφος ἄριστος ἐν τῇ πειραματικῇ πρακτικῇ τοῦ βίου.

Οἱ πάντες εἰξεύρουσι τὴν ἱστορίαν τοῦ ἄλλου ἐκείνου πειραματικοῦ φιλοσόφου, ὅστις ἐπεισήσεν τὴν θεωρίαν τῆς συντηρήσεως ἵππου ἀνευ τροφῆς, καὶ ὅστις τοσοῦτο καλῶς ἐφῆρμονε τὴν θεωρίαν ταύτην, ὥστε περιώρισε τὴν ταγὴν τοῦ ἵππου του εἰς ἓν μόνον κάρφος ἀχρόου· ἀνευ μηδεμιᾶς ἀμφιβολίας ὁ ἵππος θὰ καθίστατο ἐξόχως εὐρωστος, ὠκυποδέστατος καὶ ἀνέξοτος ὕλων, εἰάν δὲν ἐψόφει ἀκριβῶς εἰκοσιτέσσαρας ὠρας προτοῦ λάβῃ τὸ πρῶτον ὡς ταγὴν ἀφθονον δόσιν καθαροῦ ἀέρος. Ἦ δυστύχημα διὰ τὴν πειραματικὴν φιλοσοφίαν τῆς ἐπιφορτισθείσης τὴν φροντίδα τοῦ Ὀλιβερ Τουίσι πρεσβυτίδος, ἦν ὅτι τὸ δυσάρεστον τοῦτο ἀποτέλεσμα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἦτο ἡ φυσικὴ συνέπεια τοῦ συστήματος αὐτῆς. Ἀκριβῶς καθ' ἢν στιγμὴν κατωρσοῦτο παιδίον τι νὰ συντηρηθῆ δι' ἐλαχίστης μερίδος ἀνεπαρκεστάτης τροφῆς συνέβαινε, ὁκτάκις ἢ ἐννεάκις ἐπὶ δέκα περιπτώσεων, τὸ παιδίον νὰ ἔχη τὴν κακίαν νὰ ἀσθενῇ ἐκ πεί-

1. Ἐβδομήκοντα πέντε περίπου ἐκατοστών τοῦ φρέγγου.

νης ἢ ἐκ κρυολογήματος, ἢ νὰ πίπτῃ εἰς τὸ πῦρ ἐξ ἀμελείας, ἢ κατὰ τύχην νὰ πνίγηται· τότε τὸ ταλαιπώρον μικρὸν ὄν ἀνεχώρει διὰ τὸν ἄλλον κόσμον, ὅπως ἀνεύρη ἐν αὐτῷ τοὺς γονεῖς του οὐδ' ἐν ἀνεγνώρισεν ἐν τῇ παρόντι. Πολλὰκις διενηργούντο ἀνακρίσεις ἐνδιαφέρουσαι περὶ παιδίων πνιγέντων κατὰ τὴν ἀνακλίνσιν τῶν στρωμάτων τῆς κλίνης, ἢ πεσόντων εἰς τὸν θερμὸν ἐν ἡμέρᾳ πλύσεως, ἂν καὶ τὸ τελευταῖον συμβεβηκὸς ἦτο σπανιώτατον, διότι εἰς τὴν ἐξοχὴν οὐδέποτε σχεδὸν ἐγένετο λόγος περὶ πλύσεως. Τότε ἐπήρχετο ἡ ἰδέα εἰς τὸ δριμυτὸν δικαστήριον νὰ ποτιεῖν ἐρωτήσεις τινὰς εἰς ἀμνηστικὴν ἐμβαλλούσας, ἢ οἱ ἐνορίται ὑπέγραψον αὐθαδέως διαμαρτυρήσιν τινὰ· ἀλλὰ τοὺς ἀναίδεες τοῦτους ἀπεστόμου ἢ ἔαθεσις τοῦ χειρουργοῦ καὶ ἡ μαοτυρία τοῦ ἐνοριακοῦ κλητήρος· ὁ πρῶτος διεκήρυττεν ὅτι ἀνέταμε τὸ σῶμα καὶ οὐδὲν ἐν αὐτῷ εὔρεν, ὅπου ἄλλως ἦτο φυσικώτατον· ὁ δ' ἕτερος ἐβεβαίωσε μεθ' ἕρκου πάντοτε πᾶν ὅτι ἐνόμιζεν ἀρεστὸν τῇ ἐνορίᾳ, παρέχων οὕτως ἀξιοσημείωτον παράδειγμα αὐταπαρνήσεως καὶ ἀφοσιώσεως. Ἐπὶ πλεόν τὸ δικαστικὸν συμβούλιον ἐπεθεώρει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὰ παραρτήματα τοῦ πτωχοκομείου, φροντίζον ὅμως πάντοτε νὰναγγέλλῃ διὰ τοῦ ἐνοριακοῦ κλητήρος ἀπὸ τῆς προσηγομένης ἡμέρας τὴν ἐπίσκεψίν του. Οὕτω τὰ παιδιὰ εὐρίσκοντο πάντοτε καθαρὰ καὶ ἐπιμεμαλημένα· τί πλεῖστον ἠδύνατό τις νὰ παιτῆσῃ;

Διὰ τοιοῦτου συστήματος ἀνατροφῆς οὔτε εὐρωσता βεβαίως οὔτε παχέα καθίσταντο τὰ παιδιὰ. Τὴν ἡμέραν καθ' ἢν εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἔνατον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, ὁ Ὀλιβερ Τουίσι ἦτο παιδίον ὠχρὸν καὶ καχεκτικόν, μικροῦ ἀναστήματος καὶ ἀπιστεῦτος ἰσχυρόν. Ἦν ὅμως ἐκ φύσεως πεπρωικισμένος μὲ πνεύμα ζωηρόν καὶ εὐθὺ, ὅπου δὲν εἶρε δυσκολίας ν' ἀναπτυχθῇ, μὴ παρακαλυόμενον ὑπὸ τῆς ὕλης, ἤχρις εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ καταστήματος ἐπιβαλλομένην δίκαιαν. Τὴν ἐνάτην ἐπέτειον τῆς γεννήσεως αὐτοῦ ἐώρτασεν ὁ Ὀλιβερ ἐν τῇ ἀποθήκῃ τῶν ἀνθρώπων, μεθ' ἑτέρων δύο συντρόφων του, οἵτινες, ἀφ' οὗ ἀπενεμήθη προηγουμένως εἰς ἕκαστον ἀφθονος δόσις ζυλοκοπημάτων, κατεκλείσθησαν ἐκεῖ διότι εἶχον τὴν ἀθάδειαν νὰ παραπονηθῶσιν ὅτι ἐπείνων. Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα, ὅτε τὴν κυρίαν Μάνν, τὴν καλοκἀγαθον διευθύντριαν τοῦ καταστήματος, μεγάλως ἐτρόμαξεν ἡ ἀπροσδόκητος ἐμφάνισις τοῦ ἐνοριακοῦ κλητήρος κ. Μπάμπυλ ὅστις προσεπάθει νὰνοίξῃ τὴν θύραν τοῦ κήπου.

« ὦ, τί χαρὰ! σεις εἴσθε, κύριε Μπάμπυλ; ἐκράυγασεν προσεβάλλουσα τὴν κεφαλὴν ἐκ τοῦ παραθύρου, καὶ προσποιουμένη ἀκράτητον χαρὰν.— Σουσάννα, τρέξε νὰναβιάσῃς τὸν Ὀλιβερ καὶ τοὺς ἄλλους μάγκας, καὶ νίψε τοὺς γόγγυ-

ρα.—“Α, κύριε Μπάμπυλ, τόσο καιρόν έχομεν νά σας ιδώμεν!”

“Ο κ. Μπάμπυλ ἦτο χονδρός καὶ εὐερέθιστος· διὰ τοῦτο εἶχε θυμώσει διότι ἠναγκάζετο νὰ περιμένῃ ν’ ἀνοίξῃ ἡ θύρα, αὐτὸς ἐνοριακὸς δὲ ἀλλήλος δι’ ἐνοριακὰς υποθέσεις ἐρχόμενος· ἀντὶ λοιπὸν νῆπαντήσῃ εὐγενῶς εἰς τὴν κολακευτικὴν ἐκείνην δεξίωσιν, ὥσπερ μεθ’ ὁρμῆς τὸ μικρὸν κλειθρὸν καὶ ἐλάκτισεν ὀργίλως τὴν θύραν.

“Τήραξ’ ἐκεῖ, τί ἐπαθα! εἶπεν ἡ κυρία Μάνν, τρέχουσα νὰνοίξῃ τὴν θύραν. Εἶχαν ἀφήσει ἐλεύθερα τὰ παιδιὰ καὶ ποῦ νὰ συλλογισθῶ ἐγὼ ὅτι διὰ τῶναπημένα παιδάκια μου, εἶχαν κλείσει τὴν θύραν. Λάθετε τὸν κόπον νὰ ἐμβῆτε, κύριε, λάθετε τὸν κόπον, σὰς παρακαλῶ νὰ ἐμβῆτε, κύριε Μπάμπυλ.”

“Ἄν καὶ ἡ πρόκλησις ἐγένετο μετὰ τρόπου εὐγενοῦς, ἰκανοῦ νὰ μιλάξῃ τὴν καρδίαν καὶ ἐνοριακοῦ ἐφόρου, οὐδαμῶς ὅμως συνεκίνησε τὸν ἐνοριακὸν κλητῆρα.

“Ἐυρίσκατε λοιπὸν ὄρθον καὶ πρέπον, κυρία Μάνν, ἠρώτησεν ὁ κύριος Μπάμπυλ σφίγγων δυνατὰ τὴν ῥάβδον του, νὰφίνετε εἰς τὴν θύραν τοῦ κήπου σας νὰ περιμένουν οἱ ὑπάλληλοι τῆς ἐνορίας, ὅταν ἐρχωνται νὰ ἐκπληρώσωσι τὰ ἐνοριακὰ των καθήκοντα καὶ νὰ ἐπισκεφθῶσι τὰ παιδιὰ τῆς ἐνορίας; Ἀσημονεῖτε λοιπὸν, κυρία Μάνν, ὅτι εἴσθε οὕτως εἰπεῖν ἐντολοδόχος τῆς ἐνορίας, καὶ ὅτι μισθοδοτεῖσθε ἀπὸ τὴν ἐνορίαν;

—“Ὡ, ὄχι! κύριε Μπάμπυλ, ἀπήντησεν ἡ κυρία Μάνν μὲ πολλὴν ταπεινώσιν· ἀλλ’ εἶχα τρέξει νὰ εἰπῶ εἰς ἕνα δῖο ἀπὸ τὰ καυμένα τὰ παιδάκια, ὅπου τόσο σὰς ἀγαποῦν, ὅτι σεῖς ἤρχεσθε, κύριε Μπάμπυλ.”

“Ὁ κύριος Μπάμπυλ εἶχε μεγάλην ἰδέαν περὶ τῆς ῥητορικῆς αὐτοῦ δεινότητος καὶ περὶ τῆς σημασίας τῆς θέσεώς του· ἀφ’ οὗ λοιπὸν ἐπεδείξατο τὴν ῥητορείαν του καὶ διετήρησεν ἀλώβητον τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς θέσεώς του, κατηνύασθη.

“Καλὰ, καλὰ, κυρία Μάνν, ἀπεκρίθη μὲ πρόσθετον τόνον φωνῆς· δυνατὸν ἦτο καὶ αὐτὸ, δυνατὸν ἦτο. “Ἄς ἐμβῶμεν, κυρία Μάνν· ἐρχομαὶ δι’ υποθέσεις· ἔχω νά σας ὁμιλήσω.”

“Ἡ κυρία Μάνν εἰσῆγαγε τὸν κλητῆρα εἰς μικρὸν δωμάτιον, πλινθόστρωτον, τῷ παρουσίαςεν ἐν κάθισμα, καὶ ἔσπευσε νὰ λάβῃ τὸν τρίκωχον πῖλον καὶ τὴν ῥάβδον του, ἅτινα ἐναπέθηκε πρὸ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ὁ κύριος Μπάμπυλ ἐσεύργισε τὸ κάθισμα μὲτωπὸν του, ἔριψε βλέμμα εὐχαριστήσεως ἐπὶ τοῦ πῖλου του καὶ ἐμειδίασε. Καί, ἐμειδίασεν· ἔπειτα τὸ κάτω κάτω καὶ οἱ κλητῆρες εἶναι ἄνθρωποι, καὶ ὁ κύριος Μπάμπυλ ἐμειδίασε.

“Μὴ τὸ πάρετε ὅσῃ κακὸ αὐτὸ ὅπου θὰ σας εἰπω, ἐτόλμησε νὰ εἰπῇ ἡ κυρία Μάνν, μεθ’ ἐλευστικῆς γλυκύτητος. “Ἐκάματε ὅμως μεγάλου

δρόμον, ἀλλοιῶς δὲν θὰ σὰς τὸ ἔλεγα· δὲν παίρνετε κάμμία στάλα ἀπὸ κἀνὸν ποιόν, κύριε Μπάμπυλ;

—“Τίποτε, ἀπολύτως τίποτε, εἶπε μειλιχίως ὁ κύριος Μπάμπυλ, ἀρνούμενος ἀξιοπρεπῶς διὰ τῆς χειρὸς.

—“Ἄν θὰ μοῦ ἀρνηθῆτε αὐτὴν τὴν χάριν, εἶπεν ἡ κυρία Μάνν, ἥ; τὴν προσοχὴν δὲν διέλαθε καὶ ὁ τόνος τῆς φωνῆς καὶ ἡ χειρονομία. Μόνον μίαν στάλα, μὲ ὀλίγον νερὸν ὄροσερό, καὶ ἕνα κομματάκι ζάχαρη.”

“Ὁ κύριος Μπάμπυλ ἔσθηξε.

“Ὀλίγο μόνον, ἕνα δακτυλάκι, εἶπεν ἡ κυρία Μάνν διὰ τοῦ πειστικωτέρου τόνου τῆς φωνῆς αὐτῆς.

—“Τί θὰ μοῦ δώσετε; ἠρώτησεν ὁ κλητῆρ.

—“Ἦναι ἀνάγκη νὰ ἔχω κομματὶ τὸ σπῆτι, διὰ νὰ βάνω κάμμιὰ φορά εἰς τὴν σούπα τῶν καυμένων τῶν παιδιῶν, ὅταν τύχῃ καὶ ἀρρωσταίνου, ἀπεκρίνατο ἡ κυρία Μάνν, ἀνοίγουσα μικρὸν σκευοθήκην, ὅπουθεν ἐξῆγαγε μίαν φιάλην καὶ ἐν ποτήριον εἶναι ῥηλῖ.”

—“Καὶ δίδετε σούπαν εἰς τὰ μικρὰ, κυρία Μάνν; ἠρώτησεν ὁ Μπάμπυλ, παρακολουθῶν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν μετ’ ἐνδιαφέροντος τὴν κατασκευὴν τοῦ κράματος.

—“Καὶ βέβαια τοὺς δίδω, ἂν καὶ μοῦ κοστίζει πολὺ ἀκριβῶς· ἀλλὰ δὲν μοῦ βαστᾶ ἡ καρδιά νὰ τα βλέπω νὰ υποφέρουν, καὶ τί νὰ κάμω;

—“Πολὺ καλὰ, εἶπεν ὁ κύριος Μπάμπυλ, πολὺ καλὰ, εἴσθε εὐσπλαγγχνὴ γυναῖκα, κυρία Μάνν. (Ἡ κυρία ἀποτίθησι τὸ ποτήριον ἐπὶ τῆς τραπέζης.) Βίς πρώτην εὐκαιρίαν θὰ εἰπῶ αὐτὸ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, κυρία Μάνν. (Ὁ κύριος Μπάμπυλ λαμβάνει τὸ ποτήριον.) Αὐτὰ τὰ παιδιὰ εὐρον ἄλλην μητέρα εἰς σὰς, κυρία Μάνν. (Ἄνακινεῖ τὸ ῥηλῖ καὶ τὸ ὕδωρ.) Πῖνω ἐξ ὅλης καρδίας εἰς ὑγείαν σας, κυρία Μάνν. (Πῖνει τὸ ἥμισυ τοῦ ποτηρίου.) Τώρα, ἄς συνομιλήσωμεν περὶ τῆς υποθέσεως διὰ τὴν ὁποίαν ἦλθον, προσέθηκεν ὁ κλητῆρ, ἐξάγων τοῦ θυλακίου του μικρὸν δερμάτινον χαρτοφυλάκιον. Σήμερον τὸ παιδίον Ὀλιβερ Τουίστ ἐκλείσει τὰ ὀκτὼ χρόνια καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὰ ἑννέα. . . ἢ ὄχι, κυρία Μάνν;

—“Τὸ καψερὸ τὸ πουλάκι μου, εἶπεν ἡ κυρία Μάνν, καὶ ἐθεώρησε καθήκον τῆς νὰ σπογγίσῃ τὸν ἀριστερὸν ὀφθαλμὸν διὰ τῆς ἄκρας τῆς ἐμπροσθέλλας αὐτῆς.

—“Καὶ ἂν καὶ ἐπροκηρύχθησαν δέκα λίρες ἀνταμοιβῆ, ἢ ὁποῖαις ὕστερα ἐγενεῖν δώδεκα· ἂν καὶ ἡ ἐνορία κατέβαλεν ἀπιστεύτους προσπαθείας, ἤμπορῶ μάλιστα νὰ εἰπῶ καὶ ὑπερφυσικῆς, εἶπεν ὁ Μπάμπυλ, δὲν ἐστάθη δυνατὸν νὰνακαλυφθῇ ποῖος ἦτον ὁ πατέρας του, οὔτε τὸ ὄνομα καὶ τὴν κατοικίαν τῆς μητέρας του καταρωθῶσαμεν νὰ μάθωμεν.”

1. Σὺνηθεῖ ἐν Ἀγγλίῃ οἰνοπνευματώδες ποτὸν.

“Ἡ κυρία Μάνν ὕψωσε τὰς χεῖρας εἰς ἐνδειξὴν ἐκπλήξεως, εἶτα ἠρώτησε μετὰ τινα στιγμὴν σκέψεως:

“Ἄλλὰ τότε ποῦ τὸ εὔρε τὸ ὄνομα ὁποῦ ἔχει;”

“Ὁ ἐνοριακὸς κλητῆρ ἠγέρθη ὑπερηφάνως: “Ἐγὼ τοῦ τὸ ἔδωσα, εἶπε.

—“Σεῖς, κύριε Μπάμπυλ;

—“Ἐγὼ, κυρία Μάνν. Βαπτίζομεν τὰ ἐκθετάμας κατ’ ἀλφαβητικὴν τάξιν· ὁ προσηγορικὸς τοῦ ἦτον εἰς τὸ γράμμα Σ. Τὸν ὄνομασσα Σγουάμπλ· αὐτὸς ἦλθεν εἰς τὸ γράμμα Τ καὶ τὸν ὄνομασσα Τουίστ. Ὁ κατόπιν τοῦ ὀνομάσθη Ἰνγούιν καὶ ὁ μετὰ ταῦτα Φώξ. Ἐχὼ ὀνόματα ἔτοιμα δι’ ὅλον τὸ ἀλφάβητον· καὶ ὅταν φθάσω εἰς τὸ τελευταῖον γράμμα, ξαναρχίζω πάλιν ἀπὸ τὸ πρῶτον.

—“Ἔσθε βλέπω πολὺ γραμματισμένος, κύριε, εἶπεν ἡ κυρία Μάνν.

—“Ἐ! ἴσως, μπορεῖ καὶ αὐτὸ,” εἶπεν ὁ κλητῆρ προφανῶς κολακευθεὶς ἐκ τοῦ ἐπαίνου Πιὼν δὲ καὶ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ οἰνοπνεύματος, προσέθηκεν: “Ἐπειδὴ ὁ Ὀλιβερ ἐμεγάλωσεν ἀρκετὰ, καὶ δὲν πρέπει νὰ μένῃ πλέον ἐδῶ, τὸ συμβούλιον ἀπεράσισε νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ πτωχοκομεῖον, καὶ διὰ τοῦτο ἦλθα ἐγὼ ὁ ἴδιος νὰ τὸν πάρω. Φέρετέ τὸν μου λοιπὸν ἀμέσως.

—“Ἐρχεται εἰς τὴν στιγμὴν,” ἀπήντησεν ἡ κυρία Μάνν, καταλείπουσα τὸ δωμάτιον.

Μετὰ μικρὸν εἰσῆλθη ὀδηγούμενος ὑπὸ τῆς καλοκλήθου προστάτιδος αὐτοῦ ὁ Ὀλιβερ, θν ἐν τῷ μεταξὺ καθάρθωσαν νὰ καθαρίσωσιν, ὅσον ἦν ἐφικτὸν εἰς τόσῳ βραχὺ διάστημα, καὶ νὰ τον ἐνδύσασιν.

“Ὀλιβερ, χαιρετίσει τὸν κύριον,” εἶπεν ἡ κυρία Μάνν.

“Ὁ Ὀλιβερ ἐποίησεν ἐνταύτῳ βαθεῖαν ὑπόκλισιν πρὸ τοῦ ἐπὶ τοῦ καθίσματος κλητῆρος καὶ πρὸ τοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης τρικώχου πῖλου του.

“Θέλεις νὰ ἔλθῃς μαζί μου, Ὀλιβερ;” ἠρώτησεν ὁ κλητῆρ μετὰ μεγαλοπρεπειᾶς.

“Ὁ Ὀλιβερ ἠτοιμάζετο νῆπαντήσῃ ὅτι καλλίτερον δὲν εἴχεται παρὰ νὰ φύγῃ, ἀδιάφορον ποῦ, ὅταν ἐγείρας τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀντέκρυσε βλέμμα τι τῆς κυρίας Μάνν, ἥτις ἰσταμένη ὄπισθεν τοῦ καθίσματος τοῦ κλητῆρος, ἐπεδείκνυε τῷ Ὀλιβερ ὀργίλως τὸν γρόνον τῆς· ἐνόησεν οὕτως ἀμέσως τί ἡ χειρονομία ἐσημαίνε, διότι ὁ γρόνος ἐκεῖνος πολλάκις ἐθώπευσε τὴν βράχιν του καὶ ἀνεξίτηλα εἰς τὴν μνήμην του κατέλιπεν ἴχνην.

“Θὰ ἔλθῃ καὶ ἡ κυρία Μάνν μαζί; ἠρώτησεν ὁ ταλαίπωρος Ὀλιβερ.

—“Ὀχι, αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατὸν, ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπάμπυλ· ἀλλ’ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν θὰ ἔρχεται νὰ σε βλέπῃ.”

Βεβαίως· τοῦτο δὲν ἦτο πολὺ παρήγορον διὰ τὸν Ὀλιβερ· ἀλλ’ ὅσο μικρὸς καὶ ἂν ἦτο εἶχεν

ὅμως ἀρκοῦσαν νοημοσύνην, ὅπως προσηγορῆθῃ μεγάλην λύπην διότι ἐφευγε· δὲν ἦτο δύσκολον εἰς τὸ δυστυχὲς παιδίον νὰ χύσῃ δάκρυα· ἡ πείνα καὶ οἱ νωποὶ ραβδισμοὶ εἶναι χρησιμώτατοι ὅταν ἔχῃ τις ἀνάγκην νὰ κλαύσῃ· ἤρχισε λοιπὸν ὁ Ὀλιβερ νὰ κλαίῃ φυσικώτατα.

“Ἡ κυρία Μάνν ἠσπάσθη αὐτὸν ἐπανειλημμένως, καὶ ὅπερ προτιμότερον, τῷ ἔδωκεν ἐν κομματίον πῆττας μὲ βούτυρον, διὰ νὰ μὴ φανῇ πεινασμένος ὅταν φθάσῃ εἰς τὸ κατάστημα. Μὲ τὸ κομματίον λοιπὸν αὐτὸ ἀνὰ χεῖρας, ὁ Ὀλιβερ κατέλιπε τὴν στυγνὴν ἐκείνην κατοικίαν, ἐν ἣ οὐδέποτε τρυφερὸς λόγος ἢ φιλόστοργον τι βλέμμα ἐγλύκαναν τὰ θλιβερὰ ἔτη τῆς παιδικῆς αὐτοῦ ἡλικίας. Καὶ ὅμως ἐξερράγη εἰς δάκρυα παιδικοῦ πόνου, ὅταν ἡ θύρα ἐκλείσθη ἔπισθεν αὐτοῦ· διότι ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ ἔμενον οἱ ὁμοιοπαθεῖς παῖδες, οἱ μόνον φίλοι οὗς ἐγνώρισεν, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ παιδὸς ἐξηγέρθη τὸ πρῶτον τὸ αἰσθημα τῆς ἀπομονώσεως αὐτοῦ ἐν τῷ ἀχανεῖ κόσμῳ.

“Ὁ κύριος Μπάμπυλ ἐβάδιζε μεγάλως βήμασιν, ὁ δὲ μικρὸς Ὀλιβερ κρατῶν τὴν κεντημένην παρυφὴν τῆς στολῆς τοῦ κλητῆρος, ἔτρεχε παραπλεύρως αὐτοῦ, ἐρωτῶν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν, ἂν ἐπλησίαζον νὰ φθάσωσιν. Βίς τὰς ἐρωτήσεις τοῦ παιδὸς ὁ κύριος Μπάμπυλ ἀπήντα συντόμως καὶ ἀποτόμως· δὲν ὕψισατο πλέον τὴν μαλακτικὴν δύναμιν ἣν ἐξασκεῖ ἡ γινέθρα ἐπὶ τινῶν καρδιῶν, καὶ εἶχε γίνεαι αὐδὲς κλητῆρ.

Μόλις πρὸ ἐνὸς τετάρτου εἶχε διέλθει ὁ Ὀλιβερ τὸ κατώφλιον τοῦ πτωχοκομεῖου, καὶ μόλις εἶχε τελειώσει τὴν καταβρόχισιν δευτέρου κομματίου ἄρτου, ὅταν ὁ κύριος Μπάμπυλ, ὅστις εἶχε παραδώσει αὐτὸν εἰς τὰς φροντίδας γραίας τινὸς, ἐπανῆλθε νὰ τῷ εἰπῇ ὅτι ἦτο ἡμέρα συνεδριάσεως τοῦ συμβουλίου καὶ ὅτι τὸ συμβούλιον τὸν εἴχεται.

“Ὁ Ὀλιβερ ὅστις δὲν εἶχεν ἀκριβῆ ἰδέαν περὶ τοῦ τί ἐστὶ συμβούλιον, ἐξεπλάγη μεγάλως ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τούτῳ, καὶ εὐρέθη εἰς ἀμυχανίαν ἂν πρέπη νὰ κλαίῃ ἢ νὰ γελάῃ· δὲν ἔσχεν ὅμως καιρὸν νὰ σκεφθῇ ἐπὶ πολὺ· ὁ κύριος Μπάμπυλ κατήνεγκεν ἐν μικρὸν κτύπημα τῆς ῥάβδου κατὰ τῆς κεφαλῆς του, ὅπως καταστήσῃ αὐτὸν προσεκτικόν, ἔτρεον κατὰ τῆς ῥάχμας του, ὅπως τῷ δώσῃ ὠθησιν πρὸς τὰ πρόσω, τὴν διέταξε νὰκολουθήσῃ καὶ ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς εὐρεῖαν αἴθουσαν, ἐν ἣ ὀκτὼ ἢ δέκα χονδροὶ κύριοι ἐκάθητο περίξ τραπέζης, εἰς ἧς τὸ ἐν ἄκρον ἐπὶ ἔδρας ὑψηλοτέρως τῶν λοιπῶν ἐκάθητο κύριός τις, ἀρκούντως παχύσαρκος, πρόσωπον ἔχων στρογγύλον καὶ ἐρυθρόν.

“Χαιρετίσει τὸ συμβούλιον,” εἶπεν ὁ Μπάμπυλ.

“Ὁ Ὀλιβερ ἐσπάγγισε δύο ἢ τρία δάκρυα, ὑγραίνοντα ἐτι τοὺς ὀφθαλμοὺς του, καὶ προσεκύνησε τὴν τράπεζαν τοῦ συμβουλίου.

«Τὸ ὄνομά σου, μικρὲ;» ἠρώτησεν ὁ κύριος ὁ κατέχων τὴν μεγάλην ἔδραν.

«Ὁ Ὀλιβερ ἐφοβήθη ἰδὼν τόσον πολλοὺς κύριους καὶ τὰ ἔχασεν. Ὁ κλητὴρ προσεπάθησε νὰ ἐνθαρρύνῃ αὐτὸν διὰ νέας ἰσχυρὰς ἐπαφῆς τῆς κλητηρικῆς βλάβου ἐπὶ τῶν νότων του, ὑπερ τὸν ἔκαμε νὰ κλαύσῃ διὰ τοῦτο ἀπήντησε μὲ φωνὴν ταπεινὴν καὶ τρέμουσαν, ἐξ οὗ λαβὼν ἀφορμὴν κύριος τις λευκὸν φέρων ἰσοκάρδιον εἶπεν ὅτι τὸ παιδίον ἦτο μωρὸν καὶ εὐθεῖς τοῦτο θὰ ἐθεώρησεν ἴσως μέσον προσφορώτατον ὅπως τὸ ἐγκαρδιώσῃ.

«Ἄκουσέ με, μικρὲ, εἶπεν ὁ πρόεδρος. Εἰξεύρεις ὑποθέτω ὅτι εἶσαι ὀρφανός.

— Τί θὰ εἶπῃ αὐτὸ, Σέρ; ἠρώτησεν ὁ ἀτυχὴς Ὀλιβερ.

— Εἶναι πράγματι βλάβη—τὸ κατάλαθα ἀμέσως, εἶπεν ἀποφθεγματικῶς ὁ κύριος μὲ τὸ λευκὸν ἰσοκάρδιον.

— Σιωπή! εἶπεν ὁ πρῶτος ἡμιλήσας κύριος ὁ εἰξεύρης ὅπως δὴποτε ὅτι οὔτε κατέρω οὔτε μητέρα ἔχεις καὶ ὅτι ἀνετράφης ἀπὸ τὴν ἐνορίαν.

— Ναί, Σέρ, ἀπεκρίνατο ὁ Ὀλιβερ, κλαίον πικρῶς.

— Τί ἔχεις καὶ κλαίεις; ἠρώτησεν ὁ κύριος μὲ τὸ λευκὸν ἰσοκάρδιον (καὶ ἀληθῶς ἦτο πολὺ παρόδοξον ποίαν αἰτίαν εἶχεν αὐτὸ τὸ παιδίον νὰ κλαίῃ.)

— Ἐλπίζω ὅτι θὰ κάμνης κάθε βράδυ τὴν προσευχὴν σου, εἶπεν ἕτερος κύριος τραχέως, καὶ θὰ παρακλήσῃς τὸν Θεὸν ὡς καλῶς χριστιανὸς δι' ἐκείνου ὅπου σὲ τρέφουν καὶ φροντίζουν διὰ σέ.

— Ναί, Σέρ, ἐτραύλισε τὸ παιδίον.

— Καλὰ, εἶπεν ὁ στρογγυλοπρόσωπος πρόεδρος. Σ' ἐκαλέσαμεν ἐδῶ διὰ νὰ σκεφθῶμεν περὶ τῆς ἀνατροφῆς σου καὶ σὲ βάλωμεν νὰ μάθης κάμμιαν τέχνην γρήσιμον. Ἄβριον λοιπὸν τὸ πρῶτ' εἰς τὰς ἐξ ἡ ἀρχίσῃς νὰ ξαίνης στουπιά.»
«Ὅστε ἡ εἰς τὸν Ὀλιβερ ἐπιβληθεῖσα ἀσχολία αὕτη, ἦτο φαίνεται εὐφυῆς συνδυασμὸς ἀμφοτέρων τῶν εὐεργετημάτων ἅτινα γενναιοφρόνως ἐχορήγουν αὐτῷ, τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς ἐκμαθήσεως τέχνης. Ἀναγνώρισεν ἀμφοτέρω δι' ἐδαφιαίας προσκλίσεως, κατ' εἰσήγησιν τοῦ κλητῆρος γενομένης. Ἐπειτα ἀδήγησεν αὐτὸν εἰς μεγάλην τιμὰ αἰθουσαν τοῦ πτωχοκομείου, ἐνθα ἐπὶ τινος ἀρκούντως σκληρᾶς κλίνης ἐκαμύθη ὁλοκλήρως φαινή ἀπόδειξις τοῦ εὐσπλάγχνου τῶν νόμων τῆς ἡμετέρας εὐδαίμονος χώρας, οἵτινες δὲν ἐμποδίζουν τοὺς πτωχοὺς νὰ κοιμῶνται!

Ἰαλαίπιρος Ὀλιβερ! Κοιμώμενος ἐν εὐδαίμονι ἀγνοῖα τῶν περὶ αὐτὸν συμβαινόντων, ποῦ νὰ εἰξεύρῃ ὅτι τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἡμέραν εἶχε λάβει τὸ συμβούλιον ἀπόφασιν, μέλλουσαν νὰ

ἐξασκήσῃ ἐπὶ τῆς μετέπειτα τύχης αὐτοῦ ἀναπόδραστον ἐπιρροήν· ἀλλ' ἡ ἀπόφασιν εἶχε ληφθῆ, καὶ ἰδοὺ ὅποια τις ἦτο.

Τὰ μέλη τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου ἦσαν ἄνδρες πλήρεις συνέσεως καὶ ἐμβριθοῦς φιλοσοφικοῦ πνεύματος. Ἐπιστήσαντες τὴν προσοχὴν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ πτωχοκομείου, ἀνεκάλυψαν πάραυτα, ὅτι οὐδέποτε κοινὰ πνεύματα θὰ κατάρθουν νὰ διδάσῃ, ὅτι ἡ ἐν αὐτῷ διαμονὴ ἤρρεσκεν ὑπερβαλλόντως εἰς τοὺς πτωχοὺς! Τὸ πτωχοκομεῖον ἦτο διὰ τοὺς πτωχοὺς κατάλυμα πλήρες διασκεδάσεων, εἶδος οἰνοπωλείου ἐν ᾧ τὰ πάντα δωρεὰν ἐλάμβανον, καὶ ἐν ᾧ κατ' ἄλλον τὸ ἔτος εἶχον τὸ πρόγευμα, τὸ γεῦμα, τὸ πείον καὶ τὸ δεῖπνον ἦτο αὐτόχρονον ἡλύσια παιδία ἐκ πλίνθων καὶ ἀσβέστου, ἐν ᾗ πάντες εἶχον τὰς ἀπολαύσεις τῶν χωρῶν νὰ ἐργάζονται.

«Ὡ, ὦ! ἐπέφθη πονήρως τὸ συμβούλιον· δὲν εἴμεθα ἡμεῖς ἄνθρωποι νανερχόμεθα τοιαύτην κατὰστασιν· θὰ τακτοποιήσωμεν τὰ πάντα· θὰ θέσωμεν τέρμα εἰς τὸ καλὸν καὶ τοῦτο ἀνευ ἀναβολῆς.»

Ἐπὶ τοῦτω παρεδέχθησαν ὡς ἀρχὴν καὶ βάσιν, ὅτι οἱ πτωχοὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἠδύναντο κατ' ἐκλογὴν (διότι οὐδένα ἤθελον νὰ βιάσῃσι, πολλοὺ γὰρ καὶ δεῖ) ἢ ν' ἀποθάνωσι τῆς πείνης ἀργὰ καὶ κατὰ μικρὸν ἂν ἔμενον ἐν τῷ καταστάματι, ἢ ἀμέσως ἂν ἐξήρχοντο αὐτοῦ. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον συνῆψαν συμβούλιον μετὰ τῆς ἐταιρίας τῶν ὑδραγωγείων, ὅπως ἔχουσιν ἀπεριόριστον ποσότητα ὕδατος, καὶ μετὰ τινος αἰτημύρου, ὑποχρεωθέντος κατὰ περιόδους ὡρισμένας νὰ παρέχῃ μικρὰν ποσότητα ἀλεύρου βρώμης. Ἀπεφάσισαν προσέτι νὰ χορηγῶνται τρεῖς καὶ ἑκάστην μικρὰν μερίδα ἀραιοῦ πόλτου, ἀνά ἓν κρομμύδιον δις τῆς ἑβδομάδος καὶ τὸ ἡμίτι μικροῦ ἔρτου κατὰ κυριακὴν. Διὰ δὲ τὰς γυναῖκας ἔλαβον πολλὰ ἄλλα μέτρα συνετὰ καὶ φιλόφροντα, ἅτινα περιττὸν κρίνω νὰ ἀναφέρω· δὲν ἠμέλησαν προσέτι νὰ χωρίσωσι καλοκράθως δι' οἶνου διαζυγίου τὰ πτωχὰ ἀνδρόγυνα, ἀπαλάσσοντα οὕτως αὐτὰ ἀπὸ τὰ ὑπερόργκα ἐξῆδα ἅτινα θάπρωτοντο ἐὰν ἤθελον νὰ λάθωσι διαζύγιον παρὰ τοῦ κανονικοῦ δικαστηρίου· καὶ ἀντὶ νὰ ὑποχρεώσωσι τὸν σύζυγον νὰ βοηθῇ διὰ τῆς ἐργασίας τὴν οἰκογενεῖάν του, ἐχάρισαν αὐτὸν τῆς οἰκογενεῖας του καὶ τὸν κατέστησαν ἐλεύθερον. Οὐδεὶς δύναται νὰ ὑπολογίσῃ πόσοι ἄνθρωποι ἐκ πασῶν τῶν κοινωνικῶν τάξεων θὰ ἐθεώρουν ἑαυτοὺς εὐτυχεῖς ἐὰν κατάρθουν νὰ πολαίσωσιν ἀμφοτέρω τάνωτέρω εὐεργετήματα· ἀλλ' οἱ διευθύνοντες ἦσαν ἄνδρες προβλεπτικοὶ καὶ ὑπερεπέδησαν τὸ πρόσκομμα αὐτῷ πρὸς ἀπολαύσιν τῶν εὐεργετημάτων τούτων ἦν ἀνάγκη νὰ εἶχῃ τις ἐν τῷ πτωχοκομείῳ καὶ ἐκ πόλτου, ὑπερ ἐτρόμαζε τοὺς ἀνθρώπους.

Ἐξ ἡμέρας μετὰ τὴν ἐφεξῆς τοῦ Ὀλιβερ Τούιστ

τὸ νέον σύστημα ἦν ἐν πλήρει ἰσχύϊ. Κατ' ἀρχὰς ἦτο κάπως θαυμασιώτερον· ἐχρειάσθη νὰ πληρώσῃσι περισσότερα εἰς τὸν ἐργολάβον τῶν κηδεῶν, καὶ νὰ στενεύωσι τὰ ἐνδύματα τῶν πτωχῶν, κατίσχων καὶ κατεσκληρότων καταντησάντων μετὰ δύο ἐβδομάδων πολτοφαγίαν· ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς τῶν τροφίμων τοῦ πτωχοκομείου ἠλαττώθη ἐπαισθητῶς καὶ τοῦ συμβουλίου ἡ χάρα ἦν ἀνεκλάλητος.

Τὸ μέρος, ἔνθα ἔτρωγον τὰ παιδία, ἦτο μεγάλη τις πλακοστρωτος αἰθουσα, εἰς ἣς τὸ ἔκρον εὐρίσκετο λέβητος, ὅθεν ὁ συσσιτάρχης τοῦ πτωχοκομείου, φέρων ἐμπροσθέντα καὶ βοηθούμενος ὑπὸ μίας ἢ δύο γυναικῶν, ἐκένου τὸν πόλτον κατὰ τὰς ὥρας τοῦ φαγητοῦ. Ἐκαστον παιδίον ἐλάμβανεν ἐκ τούτου ἐν μικρῶν τρυβλίων πλήρες, καὶ οὐδέποτε περισσότερον, ἐξαιρουμένον τῶν ἔρτων, ὅτε ἐλάμβανον ἐπὶ πλεόν δύο οὐγκίας καὶ ἐν τέταρτον ἔρτου· τὰ λευκοσίδηρα τρυβλία τῶν δὲν εἶχον ἀνάγκην καθαρῶν, διότι διὰ τῶν κοχλιαρίων τῶν, ζητούνται νὰ φάωσι καὶ τὸ τελευταῖον τοῦ φαγητοῦ μέρος, τοσοῦτω τὰ ἐκαθάριζον τὰ παιδία, ὥστε ἀπῆστραπτον. Καὶ ὅταν ἐτελείωνον τὴν ἐργασίαν ταύτην, ἦτις δὲν διήρκει πολὺ διότι τὰ κοχλιαρία εἶχον σχεδὸν τὸ μέγεθος τοῦ τρυβλίου, ἔμενον ἐν ἐκστάσει πρὸ τοῦ λέβητος, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τῶν τοσαύτην ἀπληστίαν ἐξέφραζον, ὥστε ἐνόμιζες ὅτι τὸν κατεβρόχθιζον διὰ τῶν βλεμμάτων· καὶ ἔλειγον τὰ δάκτυλά των διὰ νὰ μὴ χάσωσιν ολίγας σταγόνας πόλτου, προσκολληθείσας εἰς αὐτὰ. Τὰ παιδία ἐν γένει ἔχουσι ἐξαιρετικὸν ἄρεθρον· ὁ Ὀλιβερ Τούιστ καὶ οἱ σύντροφοί του ἐπὶ τρεῖς μῆνας ὑπέμειναν τὰς βραδύνας βραδείας κατατῆξως, καὶ ἡ πείνα ἐπὶ τοσοῦτον διετάραξε τὰς διανοητικὰς τῶν δυνάμεις, ὥστε ἐν παιδίον, ὅπερ ἀναλόγως τῆς ἡλικίας του εἶχε μέγα ἀνάστημα, καὶ δὲν ἦτο συνειδητόν εἰς τοιαύτην διαίταν διότι ὁ πατήρ του ἦτο μάγειρος, ἔδωκεν εἰς τοὺς συντρόφους του νὰ ἐννοήσωσιν ὅτι ἐὰν δὲν θὰ ἐλάμβανε μίαν ἐπὶ πλεόν μερίδα πόλτου καὶ ἑκάστην, πολὺ ἐφοβῆτο μὴ φάγῃ κάμμιαν νύκτα τὴ μετ' αὐτοῦ συγκοιμώμενον παιδίον, τὸ ὅποιον ἦτο μικρὸν καὶ ἀδύνατον· ὁμιλῶν δ' οὕτως εἶχεν ἀπλανῆς καὶ πειναλέον τὸ ὄμμα καὶ οἱ σύντροφοί του τὸν ἐπίστευσαν· ἀπεφάσισαν λοιπὸν καὶ ἔρριψαν κληῖρον, ὅπως ὀρισθῇ ἐκεῖνος, ὅστις τὴν αὐτὴν ἐσπέραν κατὰ τὸ δεῖπνον ἤθελε ζητήσῃ καὶ ἄλλην μερίδα παρὰ τοῦ συσσιτάρχου· ὁ κληρὸς ἔπεσεν ἐπὶ τὸν Ὀλιβερ Τούιστ.

Τὴν ἐσπέραν τὰ παιδία κατέλαβον τὰς θέσεις τῶν ὁ συσσιτάρχης, περιβεβλημένος τὴν μαγειρικὴν αὐτοῦ στολήν, παρίστατο αὐτοπροσώπως πρὸ τοῦ λέβητος· ἐκένωσε τὸν πόλτον καὶ ἀπήγγειλαν μεγάλην προσευχὴν πρὸ τοῦ λιτοῦ δείπνου. Ὁ πόλτος ἐξήρανίσθη· τὰ παιδία ἐκρυ-

φομύλου εἰς τὰ ὄτα ἀλλήλων, ἔκαμνον νεύματα εἰς τὸν Ὀλιβερ, καὶ τὰ πλησίον αὐτοῦ τὸν ἐκέντων διὰ τοῦ ἀγκῶνος. Ὅσῳ μικρὸς καὶ ἂν ἦτο, ἡ πείνα ἡμῶς τὸν εἶχε φέρει εἰς ἀπελπίσιαν, καὶ τῆς δυστυχίας ἡ ὑπερβολὴ εἶχεν ἐμπνεύσει αὐτῷ αἰσθητὰ ἀδιαφορίαν διὰ πᾶν τὸ συμβησόμενον· ἠγέρθη λοιπὸν, καὶ προσείνας τὸ τρυβλίον καὶ τὸ κοχλιαρίον εἶπε μετὰ φωνῆς ὑποτρεμούσης:

«Ἄν ἀγαπάτε, βάλτε μου ἀκόμη ἕλιγο, Σέρ.»

Ὁ χονδρὸς καὶ ἐρυθροπάρειος συσσιτάρχης ὡχρίασεν· ἐμβρόντητος ἐπὶ τῷ μεγέθει τῆς τολμῆς ἐκύτταξε πολλὰς τὸν μικρὸν ἀντάρτην· εἶτα ἐστηρίχθη ἐπὶ τοῦ λέβητος διὰ νὰ βασταχθῇ εἰς τοὺς πόδας του· αἱ βοηθοῦσαι αὐτὸν γράϊαι εἶχον καταληφθῆ ἐξ ἀπεριγράπτου ἐκπλήξεως καὶ τὰ παιδία ἐξ ἀπεριγράπτου τρόμου.

«Πῶς! εἶπεν ἐπὶ τέλους ὁ συσσιτάρχης μὲ ἠλωιωμένην φωνήν.

— Ἄν ἀγαπάτε, βάλτε μου ἀκόμη ἕλιγο, Σέρ,» ἀπεκρίθη ὁ Ὀλιβερ.

Ὁ συσσιτάρχης κατήνεγκε μέγα κτύπημα διὰ τοῦ μαγειρικοῦ τοῦ κοχλιαρίου του κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ὀλιβερ, καὶ μὲ φωνᾶς δυνατᾶς ἐκάλεσε τὸν κλητῆρα.

Τὸ συμβούλιον ἦτο συναγμένον ἐν ἐπισήμῳ συνεδριάσει, ὅταν ὁ κύριος Μπάμπλ, δῶκεν ἐκτὸς ἑαυτοῦ εἰσώρημα εἰς τὴν αἰθουσαν καὶ στραφείς εἰς τὸν πρόεδρον, τῷ εἶπε:

«Σέρ Λίμκινς, σὰς ζητῶ συγχώρησιν διότι σὰς ταραττώ· Σέρ, ὁ Ὀλιβερ Τούιστ ἐξαναγύρεψεν!»

«Ὅλοι ἔμειναν ἐμβρόντητοι· ἡ φρίκη ἀπεικονίσθη εἰς τὰ πρόσωπα πάντων.

«Ἐξαναγύρεψεν, εἶπεν ὁ κύριος Λίμκινς· κατενόησον, Μπάμπλ, καὶ ἀποκρίσου μας σαφῶς. Ἐννοεῖς ὅτι ἐγύρεψεν ἐν νέου τροφῆν, ἀφ' οὗ πρῶτον ἔφαγε τὸν κατὰ τὸν κανονισμὸν χορηγούμενον αὐτῷ ζωμόν;

— Μάλιστα, Σέρ.

— Αὐτὸ τὸ παιδί θὰ καταντῆσῃ εἰς τὴν κρεμάλα κάμμιαν ἡμέραν, εἶπεν ὁ κύριος μὲ τὸ λευκὸν ἰσοκάρδιον. Ναί, θὰ καταντῆσῃ εἰς τὴν κρεμάλαν.»

Οὐδεὶς ἀντέλεξεν εἰς τὴν πρόρρησιν ταύτην. Ζωηρὰ συζήτησις ἐγένετο καὶ τὸ ἐξαγόμενον αὐτῆς ἦτο ὅτι ὁ Ὀλιβερ καθείρθη καὶ τὴν ἐπαύριον τὴν πρῶταν κοινοποίησις τοιχοκόλλημένη εἰς τὴν θύραν προσέφερεν ἀμοιβὴν πέντε λιρῶν γερλινῶν εἰς τὸν ἀναλαμβάνοντα νὰ παλάξῃ τὴν ἐνορίαν τοῦ βάρους τοῦ Ὀλιβερ Τούιστ· ἢ ἐν ἄλλαις λέξεσι προσέφερε πέντε λίρας καὶ τὸν Ὀλιβερ Τούιστ εἰς πάντα, ἄνδρα ἢ γυναῖκα, ὅστις ἤθελεν ἔχει ἀνάγκην μαθητευομένου, δι' οἰανδήποτε τέχνην ἢ ἐπιχείρησιν.

«Ὅσον κερὸν ζῶ, πατέ μου δὲν ἐσχημάτισα τόσῳ ἀπορῆσαντον πεποίθησιν, ἔλαγε τὴν πρῶταν τῆς ἐπαύριον ὁ κύριος μὲ τὸ λευκὸν ἰσοκάρδιον,

κρούων τὴν θύραν καὶ ἀναγινώσκων τὴν κοινοποίησιν, ὅσον καιρὸν ζῶ, ποτέ μου δὲν ἐσχημάτισα τόσῳ ἀγράδαντον πεποίτησιν, ὅποιαν τώρα δι' αὐτὸ τὸ παιδί, διὰ τὸ ὅποιον πιστεύω ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ καταστήσῃ εἰς τὴν κρεμάλα!»

Ἐπειδὴ ἐν τῇ συνεχείᾳ τῆς διηγήσεώς μου θὰ φανῇ ἂν ὁ κύριος μὲ τὸ λευκὸν ἑσωκάρδιον εἶχε δίκαιον ἢ ἀδικον, θὰ βλάψω νομίζω τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῆς (ἐὰν τυχὸν κέκτηται τοιοῦτο), προλέγων ἂν ὁ βίος τοῦ Ὀλιβερ Τουίστ κατέληξεν ἢ μὴ εἰς τὴν τρομερὰν ταύτην λύσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Πῶς ὄλλρον ἐλειψεν ὁ Ὀλιβερ Τουίστ καὶ λάβη θέειν κὰρ ἄλλο ἢ ἀμεριμομέρινον.

Ἀφ' οὗ διέπραξε τὸ ἀσυγχώρητον ἔγκλημα νὰ ζητήσῃ δις πόλτον ὁ Ὀλιβερ ἔμεινε ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας καθειργμένος ἐν τῷ κρατητηρίῳ, ἐν ᾧ τὸν εἶχαν ἐγκλείσει ἢ ἐσπλαγγίᾳ καὶ ἢ σύνοσις τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου. Ὡστε ἠδύνατο τις νὰ ὑποθέσῃ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ὅτι ἐὰν μετὰ σεβασμοῦ ἤκουσεν ὁ Ὀλιβερ τὴν πρόρρησιν τοῦ κυρίου μὲ τὸ λευκὸν ἑσωκάρδιον ἠδύνατο εὐκόλως νὰ τὴν πραγματοποιήσῃ προσηλῶν τὸ ἐν ἄκρον μανθηλίου εἰς ἐν καρφίον εἰς τὸν τοίχον καὶ τὸν λαιμόν του εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον. Ἄλλ' ὑπῆρχεν ἐν κώλυμα πρὸς ἐκτέλεσιν τοιαύτης πράξεως· διότι κατ' εἰδικὴν διαταγὴν τοῦ συμβουλίου, φέρουσαν τὰς σφραγίδας καὶ τὰς υπογραφὰς πάντων τῶν μελῶν, τὰ μανθηλία, θεωρούμενα ὡς ἀντικείμενα πολυτελείας, ἀπληροεβλήθησαν διὰ παντὸς εἰς τοὺς τροφίμους τοῦ πτωχοκομείου· ἔπειτα ἢ τρυφερὰ ἢ λικία τοῦ Ὀλιβερ ἦτο δεύτερον κώλυμα ἐπίσης σπουδαῖον· ἠρκέσθη λοιπὸν νὰ κλαύσῃ πικρῶς ἐπὶ ὀλοκλήρους ἡμέρας· καὶ ὅταν ἤρχοντο αἱ μακρὰ καὶ ἀνιαρὰ ὥραι τῆς νυκτός, ἐκάλυπτε τοὺς ὀφθαλμούς μὲ τὰς μικρὰς χεῖράς του, διὰ νὰ μὴ βλέπῃ τὸ σκότος, καὶ ἐχώνετο εἰς μίαν γωνίαν προσπαθῶν νὰ κοιμηθῇ· ἐνίοτε ἐξεγείρετο ἐντρομος καὶ προσῆγγιζεν εἰς τὸν τοίχον, ὡς ἐὰν εὔρισκεν εἰς τὴν τραχείαν καὶ ψυχρὰν αὐτοῦ ἐπιφάνειαν προστασίαν κατὰ τοῦ περικυκλούντος αὐτὸν σκότους καὶ τῆς ἐρημίας.

Ἄλλ' οἱ ἐχθροὶ τοῦ συστήματος δὲν πρέπει νὰ φαντασθῶσιν ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τῆς καθείρξεως αὐτοῦ ἐστερήθη ὁ Ὀλιβερ τοῦ εὐεργετήματος τῆς γυμναστικῆς, τῶν κοινωνικῶν εὐχαριστήσεων ἢ τῶν παραμυθιῶν τῆς θρησκείας. Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὴν γυμναστικὴν, ἐπειδὴ ὁ καιρὸς ἦτο ὥρατος καὶ ψυχρὸς, εἶχε τὴν ἄδειαν ἐκάστην πρωΐαν νὰ νίπτηται εἰς τὴν βρύσιν, ἐν αὐτῇ πλῆκτοστρώτῳ, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου Μπάμπλ, ὅστις διὰ νὰ προλάβῃ ἐνδεχομένην προσβολὴν καταρροῆς, ἐπετάχυνε τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος τοῦ Ὀλιβερ διὰ συνεχῶν βαδισμῶν. Ὡς πρὸς δὲ τὰς κοινωνικὰς εὐχαρι-

στίσεις, ἀνὰ πᾶσαν δευτέραν ἡμέραν ὠδήγουν αὐτὸν εἰς τὸ παιδικὸν ἐστιατόριον καὶ ἐκεῖ διὰ τὸ καλὸν παράδειγμα καὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἄλλων ἐμαστιγοῦτο ὡς τῷ ἔπρεπε. Ἄντι δὲ νὰ τῷ ἀρνηθῶσι τὰς θρησκευτικὰς παραμυθίας, τοῦναντίον καθ' ἐκάστην ἑσπέραν εἰσήγον αὐτὸν διὰ λακτισμάτων εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ ἐκεῖ εἶχε τὴν ἄδειαν νὰ κούῃ πρὸς μεγάλην αὐτοῦ παρηγορίαν, τὴν ὑπὸ τοῦ συμβουλίου ἐπιτεθεωρημένην καὶ ἐπηρεζομένην προσευχὴν τῶν συντρόφων του, δι' ἣς ἐδέοντο οὗτοι νὰ καταστῶσιν ἀγαθοὶ, ἐνάρετοι, εὐδαιμόνες καὶ εὐπειθεῖς, καὶ νὰ μὴ ὁμοιάσῃ τῷ Ὀλιβερ Τουίστ, ὃν παρῖστων ὡς ἐγκαταλειφθέντα πλέον διὰ τὰ πολλὰ του ἐλαττώματα καὶ τὰς κακίας καὶ τὴν προστασίαν καὶ τὴν κυριότητα τοῦ Σατανᾶ, καὶ ὡς τέλειον δείγμα προϊόντος τῆς βιομηχανίας τοῦ διαβόλου.

Ἐν ᾧ οὕτω τὰ τοῦ Ὀλιβερ ἐλάμβανον τοιαύτην ἀγαθὴν καὶ εὐνοϊκωτάτην τροπὴν, συνέθη πρώταν τινὰ ὁ κύριος Γκαμφίηλδ, καπνοδοχοκαθαριστὴς τὸ ἐπάγγελμα, νὰ κατέρχεται τὴν ὁδὸν, βασιανίζων τὸν νοῦν του πρὸς ἐξέρεσιν μέσου πληρωμῆς πολλῶν καθυστερούντων ἐνοικίων, δι' ἅπερ ὁ οἰκοδεσπότης καθίστατο δσημέρι ἀπαιτητικώτερος. Μὲ ὅλας τὰς ἀθροίσεις καὶ τοὺς ὑπολογισμοὺς δὲν κατώρθου νὰ συμπληρώσῃ τὸ ποσὸν πέντε λίρῶν στερλινῶν, ὧν εἶχεν ἀνάγκην. Εἰς τοιαύτην δ' ἀμηχανίαν καὶ ἀπόγνωσιν περιελθὼν, ἐκτόπα τὸ μέτωπόν του καὶ κατόπι ἐκτόπα τὸν ὄνον του, ὅτε διερχόμενος πρὸ τοῦ πτωχοκομείου ἐβρίσθη τὰ βλήματα εἰς τὴν ἐπὶ τῆς θύρας τοιχοκολλημένην κοινοποίησιν.

«ὦ! ὦ!» ἔκαμεν εἰς τὸν ὄνον του.

Ὁ ὄνος του κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἦτο πολὺ ἀφηρημένος· πιθανὸν ἐσκέπτετο ἐὰν εἰς τὸ πρόγευμά του θὰ ἔχη περισσὰ κραιμθόφυλλα, καὶ ἐὰν θὰ παλλαγῇ ταχέως τῶν δύο σάκκων ἃς ἔσυσεν ἐπὶ τοῦ ἀμαξίου· δὲν προσέσχεν εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ κυρίου του καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του.

Ὁ κύριος Γκαμφίηλδ ἐξετόξευσε τότε φοβερὰν βλασφημίαν κατὰ τοῦ ὄνου, ἔτρεξε κατόπι καὶ κατήνεγκε κατὰ τῆς κεφαλῆς του ἰσχυρότατον κτύπημα, δυνάμενον νὰ συντρίψῃ πᾶν ἄλλο κρανίον ἐκτὸς κρανίου ὄνου· εἶτα ἤρπασε τὸν χαλινὸν καὶ συνετάραξεν ἀποτέμεις τὰς σιαγόνας τοῦ ὄνου, ὅπως ἐπαναγάγῃ αὐτὸν εἰς ὑπακοήν· οὕτως ἔστρεψεν αὐτὸν εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος, κατήνεγκε δεύτερον κτύπημα κατὰ τοῦ κρανίου του ὅπως μὲν ἐσκοτισμένος μέχρι τῆς ἐπανόδου του καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οὐδὸν τῆς θύρας ἵνα ἀναγνώσῃ τὴν κοινοποίησιν.

Ὁ κύριος μὲ τὸ λευκὸν ἑσωκάρδιον ἴστατο ὄρθιος, τὰς χεῖρας ὀπίσθεν τῶν νώτων ἔχων εἶχεν ἐξέλθει τῆς συνεδριάσεως, ἐν ᾗ μετ' ἐμβριθείας ἐγνωμάτευσε, καὶ εἶχε παρὰ τῆς μάρτυς τῆς

μεταξὺ τοῦ κυρίου Γκαμφίηλδ καὶ τοῦ ὄνου τοῦ μικρῆς ἐριδος· ἐμειδίασε μετ' εὐχαριστήσεως ἰδὼν τὸν καπνοδοχοκαθαριστὴν πλῆσιάζοντα εἰς τὴν κοινοποίησιν, διότι πάραυτα κατενόησεν ὅτι ὁ κ. Γκαμφίηλδ ἦτο ὁ καταλληλότερος αὐθέντης διὰ τὸν Ὀλιβερ· ἐπίσης ἐμειδίασε καὶ ὁ κ. Γκαμφίηλδ ἀναγινώσκων τὴν κοινοποίησιν, διότι ἀκριβῶς πέντε λίραι τῷ ἐχρειάζοντο· ὡς πρὸς δὲ τὸ παιδίον, ὅπερ ὄφειλε νὰ ἀλαβῆ, ἐσκέφθη ὅτι χάρις εἰς τὴν δίκαιαν τοῦ καταστήματος θὰ ἦτο ἀρκούντως ἰσχυρὸν διὰ νὰ ἀναρριχᾶται εἰς καπνοδοχεῖα· ἐπανεγὼν τὴν κοινοποίησιν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον, λέξιν πρὸς λέξιν· ἀκολούθως φέρων εὐσεβάστως τὴν χεῖρα εἰς τὸ κασκέτον αὐτοῦ ἐπλησίασε τὸν κύριον μὲ τὸ λευκὸν ἑσωκάρδιον.

«Εἶναι ἐδῶ κἀνὲν παιδί, ὅπου ἡ ἐνορία θέλει νὰ βάλῃ εἰς μάστορα; ἠρώτησεν ὁ κύριος Γκαμφίηλδ.

— Ναι, καλέ μου ἄνθρωπε, ἀπεκρίνατο ὁ κύριος μὲ τὸ λευκὸν ἑσωκάρδιον μετὰ προστατευτικοῦ μειδιήματος. Ἦ τὸ θέλετε;

— Ἐὰν ἡ ἐνορία ἤθελε νὰ μάθῃ αὐτὸ κἀμμίαν εὐχάριστον τέχνην, ὡς παραδείγματος χάριν νὰ καθαρίζῃ τὰς καπνοδόχους, εἶπεν ὁ κύριος Γκαμφίηλδ, ἔχω ἀνάγκην ἐνὸς μαθητευμένου καὶ εὐχαρίστως θὰ το ἐπαίρῃ.

— Ἐίσελθε,» εἶπεν ὁ κύριος μὲ τὸ λευκὸν ἑσωκάρδιον.

Ὁ κύριος Γκαμφίηλδ ὑψῆσε πρῶτον καὶ κατήνεγκε ἰσχυρὸν κτύπημα κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ ὄνου καὶ συνετάραξε τὰς σιαγόνας του, διὰ νὰ μὴ τῷ ἐπέλθῃ ἡ ἰδέα νὰ φύγῃ, καὶ ἠκολούθησε τὸν κύριον μὲ τὸ λευκὸν ἑσωκάρδιον εἰς τὴν αἴθουσαν, ἐν ᾗ ὁ Ὀλιβερ Τουίστ εἶχεν ἰδεῖ τὸ πρῶτον τὸν εὐπατρίδην ἐκεῖνον.

«Εἶναι πολὺ ἀκάθαρτον ἐπάγγελμα, εἶπεν ὁ κύριος Λίμκινς ὅταν ἤκουσε τὴν αἴτησιν τοῦ Γκαμφίηλδ.

— Πολλάκις παιδιὰ ἐπνίγησαν εἰς τὰς καπνοδόχους, παρετήρησεν ἕτερος κύριος.

— Αὐτὸ συμβαίνει, ὅταν βρέχουν τὸ ἄχυρον προτοῦ τὸ ἀνάψουν διὰ νὰ τὰ κάμουν νὰ καταβροῦν, καὶ ἔτσι βγαίνει καπνὸς μονάχα καὶ καθόλου φωτιά, εἶπεν ὁ κύριος Γκαμφίηλδ. Ἄλλὰ νὰ σὰς εἰπῶ, ἀφεντικὰ, ὁ καπνὸς δὲν εἶναι καλὸς διὰ τίποτε, ἀποκοιμίζει τὰ παιδιὰ καὶ αὐτὸ θέλουν καὶ αὐτὰ. Τὰ παιδιὰ, βλέπετε, εἶναι πολὺ ἐπίμονα καὶ πολὺ ὀκνά· μία καλὴ φωτιά τὰ ἐξυπνᾷ καὶ τὰ νύκτα εἰς νὰ καταβαίνουν· εἰς τὰ τέσσαρα, ὅταν αἰσθάνονται νὰ ψήνωνται ἢ πατοῦσες τῶν ποδῶν των.»

Ἡ ἐπεξήγησις αὕτη ἤρесе φαίνεται πολὺ εἰς τὸν κύριον μὲ τὸ λευκὸν ἑσωκάρδιον, ἀλλὰ βλέμμα σεβαρὸν τοῦ κυρίου Λίμκινς διέκοψε τὴν φαιδρότητά του. Τὸ συμβούλιον συνεσκέφθη ἐπιτινα λεπτὰ ταπεινῇ τῇ φωνῇ καὶ μόνον αἱ ἀ-

κόλουθοι λέξεις ἠκούοντο: «Ἐλάττωσις τῶν δαπανῶν· ἃς εἶμεθα οἰκονόμοι· ἰδοὺ περίστασις νὰ δημοσιεύσωμεν καλὴν λογοδοσίαν.» Καὶ αἱ λέξεις αὗται ἠκούοντο μόνον διότι ἐπανελαμβάνοντο πολλάκις καὶ μετὰ ζωηρότητος.

Τέλος ἡ ταπεινῇ τῇ φωνῇ συνδιάλεξις αὕτη ἐληξε καὶ ἀφ' οὗ οἱ σύμβουλοι κατέλαβον αὐθις τὰς θέσεις των καὶ ἀνέλαβον τὴν μεγαλυπρεπῆ αὐτῶν φυσιογνωμίαν, ὁ κύριος Λίμκινς εἶπεν:

«Ἐξετάσαντες τὴν αἴτησίν σας, δὲν δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν αὐτήν.

— Ἦν ἀπορρίπτωμεν καθ' ὀλοκλήριαν, εἶπεν ὁ κύριος μὲ τὸ λευκὸν ἑσωκάρδιον.

— Ἄνευ διαταγμοῦ,» προσέειπεν τὰ λοιπὰ μέλη.

Ὁ κύριος Γκαμφίηλδ διετέλει ὑπὸ τὸ βάρος ἀσημάντου τινὸς κατηγορίας, ὅτι τρία ἢ τέσσαρα παιδιὰ ἀπέθανον ὑπ' αὐτὸν ἐκ δαρμῶν· τῷ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα μὴ τὸ συμβούλιον ἐξ ἀκατανότητος ἰδιοτροπίας ἔλαβε καὶ τοῦτο ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν ἀπόφασίν του, ὡς ἐπιβαρυντικὴν περίπτωσιν. Ἐὰν οὕτως εἶχε τὸ πρᾶγμα, οἱ κύριοι σύμβουλοι παρεξέκλινον τῆς ἑδοῦ, ἢν ἠκολούθουν συνήθως· μὴ ἐπιθυμῶν ποσὸς ὅμως νὰ φέρῃ τὸ ζήτημα τοῦτο εἰς τὸ μέσον, ὁ κύριος Γκαμφίηλδ ἀπεμακρύνετο βραδέως τῆς τραπέζης, στρέφων τὸ κασκέτον μεταξὺ τῶν δακτύλων του.

«Λοιπὸν, ἀφεντικὰ, δὲν θέλετε νὰ μοῦ τὸ δώσῃτε; εἶπεν ἰστόμενος ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῆς θύρας.

— Ὅχι, εἶπεν ὁ κύριος Λίμκινς· ἢ τοῦλάχιστον, ἐπειδὴ τὸ ἐπάγγελμα εἶναι ἀκάθαρτον, εἶμεθα γνώμης ὅτι ἡ προσφερομένη ἀμοιβὴ πρέπει νὰ ἐλαττωθῇ.»

Ἡ φυσιογνωμία τοῦ κυρίου Γκαμφίηλδ ἐπαδρόνη· ἐπλησίασε μετὰ σπουδῆς τὴν τράπεζαν καὶ εἶπε:

«Πόσα θέλετε νὰ μοῦ δώσετε, ἀφεντικὰ; σὰς παρακαλῶ, μὴ ζητήτε νὰ ζημιώσετε ἕνα πτωχὸν ἄνθρωπον· πόσα μοῦ δίνετε;

— Μοῦ φαίνεται, ὅτι τρεῖς λίραι καὶ δέκα σελίνια εἶναι πολὺ ἀρκετὰ, εἶπεν ὁ κύριος Λίμκινς.

— Εἶναι μάλιστα καὶ δέκα σελίνια παραπάνω ἀφ' ὅσα χρειάζονται, εἶπεν ὁ κύριος μὲ τὸ λευκὸν ἑσωκάρδιον.

— Ἄς ἦναι, βάλτετε τέσσερες λίρες, ἀφεντικὰ, εἶπεν ὁ Γκαμφίηλδ, καὶ τὰ σάξομεν.

— Τρεῖς λίρες καὶ δέκα σελίνια, ἐπανελάθει ὁ κύριος Λίμκινς μετὰ σταθερότητος.

— Νὰ μοιράσωμεν τὴν διαφορὰν, ἀφεντικὰ, εἶπεν ὁ Γκαμφίηλδ μετ' ἐπιμονῆς· τρεῖς λίρες καὶ δεκαπέντε σελίνια.

— Οὐδ' ἕνα φαρδίον παραπάνω, εἶπεν ὁ κύριος Λίμκινς μετὰ τῆς αὐτῆς σταθερότητος.

— Βίστε πολὺ σκληροὶ εἰς ἐμὰ, ἀφεντικὰ, εἶπεν ὁ Γκαμφίηλδ, ἀμφοτέρωθεν.

— Μπα! μπα! ανοησία! είπεν ο κύριος με τὸ λευκὸν ἐσωκάρδιον. Καὶ δωρεὰν νὰ το ἐπαίρ- νες πάλιν ὠφελημένος θὰ εὐρεθῆς; ἴπαρε το, ἀ- νόητε! εἶναι παιδί καθὼς τὴ θέλεις; καὶ ἂν κάμ- μιά φορά τὸ δέρις, θὰ τοῦ κάμνη κελὶ δὲν κο- στίζει καὶ τίποτε ἢ διατροφή του, διότι ἀφ' ὅ- του ἐγεννήθη, ποτὲ δὲν ἔπαθεν ἀπὸ δυσπεψίας. Χά, χά, χά!»

Ὁ κύριος Γκαμφίηλδ ἐριψεν εὐθεὸς βλέμμα ἐπὶ τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου, καὶ βλέπων ὅ- λους μειδιῶντας ἀνεκάγχασε καὶ αὐτός.

Ἡ συμφωνία ἐγένετο καὶ ὁ κύριος Μπάμμπλ διετάχθη νὰ προσαγάγῃ αὐθημερὸν τὸν Ὀλιβερ Τουίστ πρὸ τοῦ εἰρηνοδίκου, ὅστις κατὰ τὸν νό- μον ἔδει νὰ προσυπογράψῃ καὶ ἐπικυρώσῃ τὸ συμ- βόλαιον τῆς προλήψεως τοῦ μαθητευομένου.

Συνεπεῖχ' τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ὁ Ὀλιβερ πρὸς μεγίστην αὐτοῦ ἐκπληξιν ἐξῆλθε τῆς φυ- λακῆς καὶ τῷ ἔδωσαν νὰ φορέσῃ λευκὸν ὑποκά- μισον. Μόλις εἶχε τελειώσῃ τὸν ἔκτακτον τοῦ- τον στολισμὸν του, καὶ ὁ κύριος Μπάμμπλ ἔφε- ρεν αὐτῷ ἐν τρυβλίον πόλτου, καὶ δύο οὐγκίας καὶ τέταρτον ἔρτου, ὡς συνειθίζετο κατὰ τὰς ἐορτασίμους ἡμέρας. Ταῦτα ἴδὼν ὁ Ὀλιβερ ἤρ- χισε νὰ χέῃ θερμὰ δάκρυα, κερσθεὶς οὐχὶ πολὺ ἀνοήτως, ὅτι ἀφ' οὗ τοιοῦτοτρόπως ἤθελε νὰ τον παχύνῃ τὸ συμβόλαιον, θὰ εἶχε προαπερασισμέ- νον νὰ τον φονεύσῃ χάριν ἴσως φιλανθρωπικῶς τινος σκοποῦ.

«Μὴ κλαίης καὶ κοκκινίζου τὰ μάτια σου, Ὀλιβερ, ἀλλὰ φάγε καλὰ καὶ ἔσο εὐθυμῶς, εἶ- πεν ὁ Μπάμμπλ μετ' ἀρχοντικῶς ἤθους. Θὰ σε βάλουν εἰς ἀφεντικὸν, Ὀλιβερ.

— Εἰς ἀφεντικὸν, Σέρ! εἶπε τὸ παιδίον τρέμον.

— Ναί, Ὀλιβερ, εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμπλ. Οἱ εὐεργετικοὶ καὶ μεγαλόδωροὶ ἄνδρες, ὅπου φροντίζουν γιὰ σὲ ὡς πατέρες, Ὀλιβερ, διότι δὲν ἔχεις πατέρα, θὰ σε βάλουν εἰς ἀφεντικὸν, θὰ σε βάλουν εἰς τὴν κοινωνίαν, νὰ γίνῃς ἄν- θρωπος, ἂν καὶ δι' αὐτὸ ἢ ἐνορία θὰ ἐξοδεύσῃ τρεῖς λίρες καὶ δέκα σελίνια! Τρεῖς λίρες καὶ δέκα σελίνια, Ὀλιβερ! μετ' ἄλλους λόγους ἐβδο- μῆντα σελίνια! Καὶ ὅλα αὐτὰ δι' ἓνα ἄθλιον ὄργανον, τὸν ὁποῖον κάνεις δὲν ἀγαπᾷ!»

Ὁ κύριος Μπάμμπλ ἐτελείωσε διὰ νὰ πάρῃ ἀναπνοὴν ἀφ' οὗ ἀπήγγειλε δι' ὕψους ἐπιστήμου τὴν ἀνωτέρω προσλαλίαν. Τὰ δάκρυα κατέκλυ- ζον τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ταλαίπωρου παιδὸς καὶ πικρῶς ὠλόλυξε.

«Ἐλα, εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμπλ μετ' ὀλιγω- τέραν ἔμφρασιν, διότι ἢ φιλαυτία του ἐκολα- κεύθη ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς εὐγλωττίας του. Ἐλα, Ὀλιβερ, σπόγγισε τὰ μάτια σου μετ' ὅσον μανίαν σου, καὶ μὴ γίνῃς δάκρυα ἔς τὴν σού- πᾶ σου κάμνης ἄν ἀνόητος, καυμένε Ὀλιβερ.» Ἀναμφιβόλως διότι ὁ πόλτος εἶχεν ἀρκετὸν ὕ- δωρ, καὶ δὲν εἶχεν ἀνάγκην δακρύων διὰ ν' ἀβύσῃ.

Καθ' ὅδον ἐν ᾧ μετέβαινον εἰς τοῦ εἰρηνο- δίκου ὁ κύριος Μπάμμπλ ἐνουθέτει τὸν Ὀλι- βερ, λέγων αὐτῷ ὅτι τὸ μόνον ὕπερ εἶχε νὰ κάμῃ ἦτο νὰ φαίνεται εὐθυμῶς, καὶ ὅταν τὸν ἐρωτήσουν ἂν θέλῃ νὰ ἔμβῃ μαθητευόμενος νᾶ- παντήσῃ—Μετὰ πάσης χαρᾶς. Ὁ Ὀλιβερ ὑ- πεσχέθη νὰ ἐκτελέσῃ πιστῶς τὰ δύο ταῦτα πα- ραγγέλματα καὶ τοσοῦτω μᾶλλον, καθ' ὅσον ὁ κύριος Μπάμμπλ τῷ ἔδωκε μετ' ὅσον νὰ ἐνοήσῃ ὅτι ἂν ἔκαμνεν ἄλλως δὲν θὰ τὰ πέραγε καλά.

Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ εἰρηνοδι- κείου ἐκλείσθη μόνος εἰς μικρὸν δωμάτιον, ὅπου ὁ κύριος Μπάμμπλ τὸν διετάξε νὰ περιμένῃ.

Τὸ παιδίον ἔμεινεν ἐκεῖ, τρέμον καὶ ἐν ἀγωνί- ᾳ μετὰ παρελευσιν ἡμισείας ὥρας ὁ κύριος Μπάμμπλ διήνοιξε τὴν θύραν, προσέβηκε τὴν ἀσκαπὴ κεφαλὴν του καὶ εἶπε γεγωνυῖα τῇ φωνῇ.

«Ὀλιβερ, φίλε μου, ἔλα νὰ παρουσιασθῆς εἰς τὸν κύριον εἰρηνοδίκην.» Καὶ συγχρόνως ἐξακοντίσας ἀπειλητικὸν βλέμμα κατὰ τοῦ παι- δὸς, προτέθηκε χαμηλῇ τῇ φωνῇ: «Πρόσεχε εἰς ὅσα σοῦ εἶπα, μάγκα τοῦ διαβόλου!»

Ἀκούσας τοὺς δύο τούτους τρόπους τοῦ λέ- γειν, κᾶπως ἀντιφάσκοντας πρὸς ἀλλήλους, ὁ Ὀ- λιβερ ἐκύτταξε μετ' ἀπορίαν τὸν κύριον Μπάμμπλ. Ἄλλ' οὗτος προέλαβε πᾶσαν παρατήρησιν τοῦ παιδὸς, μὴ ἀφείσ' αὐτῷ καιρὸν νὰ κερσθῇ, ἀλλ' εἰσαγαγὼν αὐτὸν μετὰ σπουδῆς εἰς πλη- σίον αἴθουσαν, ἢ ἢ θύρα ἦτο ἀνοικτὴ ἦτο δ' ἢ αἴθουσα αὐτῇ εὐρεῖα, καὶ ἐφωτίζετο ὑφ' ἐνὸς μεγάλου παραθύρου. Ὅπισθεν ὕψηλῳ γραφείου ἤδρευον δύο πρεσβύται κοκκιναμένην ἔχοντες τὴν κόμην, ὧν ὁ εἰς ἀνεγίνωσκεν μίαν ἐφημερίδα, ἐν ᾧ ὁ ἕτερος τῇ βοηθείᾳ ζεύγους διόπτρων ἐ- μελέτα μικρὸν τεμάχιον περιγραμνῆς. Πρὸ τοῦ γραφείου ἴσταντο ἀφ' ἐνὸς μὲν ὁ κύριος Λίμκινς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὁ κύριος Γκαμφίηλδ, μαῦρος ἐκ κα- πνιάς καὶ ἀκάθαρτος.

Ὁ διοπτροφόρος γέρον ἐφάνετο ἀπερροφη- μένος ἐκ τῆς μελέτης τῆς περιγραμνῆς καὶ εἶχε σχεδὸν κοιμηθῆ ἐπ' αὐτῆς; ὁ Μπάμμπλ ἐτοπο- θέτησε τὸν Ὀλιβερ πρὸ τοῦ γραφείου.

«Ἴδου τὸ παιδίον, ἐξοχώτατε,» εἶπεν ὁ κύ- ριος Μπάμμπλ.

Ὁ τὴν ἐφημερίδα ἀναγινώσκων γέρον ἤγειρε πρὸς στιγμὴν τὴν κεφαλὴν καὶ ἐξύπνησε τὸν συνάδελφόν του, τραβήξας αὐτὸν ἐκ τῆς χει- ρίδος.

«Αὐτὸ λοιπὸν εἶναι τὸ παιδίον; ἠρώτησεν ὁ γέρον κύριος.

— Ναί, Σέρ, ἀπήντησεν ὁ Μπάμμπλ. Χαιρέ- τισε τὸν ἀθῆντην, φίλε μου.»

Ὁ Ὀλιβερ ἔλαβε θάρρος καὶ ἐχαίρεισεν ὡς ἠδύνατο κάλλιον. Προσηλωμένους ἔχων τοὺς ὀ- φθαλμοὺς εἰς τὰς κοκκιναμένας φενάκας τῶν, ἐσκάπτετο ἂν ἐγεννήθησαν μετ' ὁμοιότητας τρίχας, καὶ ἂν ἔνεκα τούτου ἔχων μεγάλας θέσεις.

«Λοιπὸν, εἶπεν ὁ γέρον κύριος, ὑποθέτω ὅτι ἔχει κλίσιν πρὸς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ καπνοδοχο- καθαριστοῦ.

— Τρελαίνεται δι' αὐτὸ, ἐξοχώτατε, εἶπεν ὁ Μπάμμπλ, τσιμπῶν συγχρόνως τὸν Ὀλιβερ, ὅ- πως οὕτω τὸν προειδοποίησῃ ὅτι ὄφειλε νὰ μὴ εἶπῃ τὸ ἐναντίον.

— Θέλει νὰ γίνῃ καπνοδοχοκαθαριστὴς καὶ ἢ ὄχι; ἠρώτησεν ὁ γέρον κύριος.

— Ἐὰν αὐριον τοῦ ἔλεγον νάλλᾳ ἐπάγ- γελμα, θὰ ἐπέμεινε διὰ τῆς βίας νὰ γένῃ καπνο- δοχοκαθαριστὴς, καὶ θὰ ἐδραπέτευεν, εὐγενέ- σταται, ἀπεκρίνατο ὁ Μπάμμπλ.

— Καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ μέλλον κύριός του; Σεῖ, κύριε; ὅθ' ἂν τὸν μεταχειρίζεσθε καλῶς, ἢ ὄχι; ὅθ' ἂν τὸν τρέφῃτε, ὅθ' ἂν λαμβάνητε πᾶσαν περὶ αὐτοῦ φροντίδα; ἠρώτησεν ὁ γέρον κύριος τρα- φεὶς πρὸς τὸν καπνοδοχοκαθαριστήν.

— Ναί, καὶ ὅταν λέγω ναί, τὸ ναί μου εἶναι ναί! εἶπε κομπάζων ὁ κύριος Γκαμφίηλδ.

— Ἔχετε κᾶπως ἀπότομον φωνὴν, ἀλλ' ἔ- χετε συγχρόνως φυσιογνωμίαν ἐντίμου καὶ εὐλι- κρινούς ἀνθρώπου, εἶπεν ὁ γέρον κύριος, στρέφων τὰ δίοπτρά του πρὸς τὸν διεκδικουμένον τὴν πεν- τάλιον ἀμοιβὴν, οὗ τὸ δυσειδές ἐξωτερικὸν προέβηκε τὴν ὠμότητα τοῦ χαρακτῆρός του ἄλλ' ὁ εἰρηνοδίκης ἦτο τυφλὸς σχεδὸν καὶ παλιμπαις ὥστε οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἔχρ' τὴν ἀπαίτησιν νὰ βλέπῃ ὡς πᾶς ἄλλος καθαρά.

— Κολακεύομαι νὰ τὸ πιστεύω, Σέρ, εἶπεν ὁ κύριος Γκαμφίηλδ, εἰδεχθῶς μειδιῶν.

— Οὐδόλως ἀμφισβᾶλλω, φίλε μου, ἀπεκρί- θη ὁ γέρον κύριος στηρίζων τὰ δίοπτρα ἐπὶ τῆς ρινῆς καὶ προσπαθῶν νὰ εὕρῃ τὸ μελανοδοχεῖον.

Ἦτο ἢ κρίσιμος στιγμή τῆς τύχης τοῦ Ὀ- λιβερ. Ἐὰν τὸ μελανοδοχεῖον εὐρίσκετο εἰς τὴν θέσιν, εἰς ἣν ὁ γέρον κύριος τὸ εἴχτει, θὰ ἔθα- πε τὸν κάλαμόν του, θὰ ὑπέγραφε τὸ συμφωνη- τικὸν, ὁ δὲ καπνοδοχοκαθαριστὴς θὰ παρελάμ- βανε πάραυτα τὸν Ὀλιβερ. Ἄλλ' ἢ τὴν τύχην ἠθέ- λησεν ὥστε τὸ μελανοδοχεῖον νὰ εὐρίσκεται ὑπὸ τὴν θύραν τοῦ εἰρηνοδίκου, ὅστις ματαιῶς εἴχτει αὐτὸ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν εἰς ὅλα τὰ λοι- πὰ μέρη τῆς τραπέζης. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐρεῦνης ταύτης, ἔριψε τὰ βλέμματα πρὸ αὐτοῦ καὶ ἀντέκρουσε τὴν ὄχρᾶν καὶ τεταραγμένην φυσιογνωμίαν τοῦ Ὀλιβερ Τουίστ, ὅστις μεθ' ὅλα τὰ ἐμφραστικά βλέμματα καὶ τὰ τσιμπή- ματα τοῦ Μπάμμπλ, ἔβλεπε τὸ φρικῶδες ἐξω- τερικὸν τοῦ μέλλοντος κυρίου του μετ' ἔμφρασιν φρίκης καὶ τρόμου, τοσοῦτον προφανοῦς ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ διαλάβῃ τὴν προσοχὴν καὶ αὐτοῦ τοῦ ἡμιτόφλου εἰρηνοδίκου.

Ὁ γέρον κύριος ἐσταμάτησεν, ἀπέθηκε τὸν κάλαμον αὐτοῦ καὶ προσέβλεψε τὸν κύριον Λίμ- κινς, ὅστις ἔλαβε δόσιν ταμβάκου, προσποιού- μενος παιδρότητα καὶ ἀδιαφορίαν.

«Παιδί μου,» εἶπεν ὁ γέρον κύριος κύπτων πρὸ τοῦ γραφείου.

Ὁ Ὀλιβερ ἐρρίγησεν ἀκούσας τὸν λόγον τοῦ- τον, ἢ δὲ ταραχῇ του ἦτο συγγνωστῆ, διότι ὁ γέρον ὠμίλησε μετὰ προσηνοῦς τόνου, καὶ πᾶς ἀσυνήθης ἤχος ταρασσεί πάντοτε τρόμος γενικῶς τὸν κατέλαβε καὶ ἐξερράγη εἰς δάκρυα.

«Παιδί μου, εἶπεν ὁ γέρον κύριος, εἶσαι ὡχρῆς καὶ φαίνεσαι τρομασμένος. Τί ἔχεις;

— Ἀπομακρύνθητι ὀλίγον αὐτοῦ, κλητῆρ, εἶπεν ὁ ἕτερος ἀρχων, ἀποθέτων τὴν ἐφημερίδα καὶ μετ' ἐνδιαφέροντος προσβλέπων τὸν Ὀλι- βερ. Εἰπέ μας, παιδί μου, τί ἔχεις; μὴ φοβεῖ- σαι τίποτε.»

Ὁ Ὀλιβερ ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατα καὶ συνά- πτων τὰς χεῖρας καθικέτευσε τοὺς ἀρχοντας νὰ διατάξωσι νὰ τον βάλωσι πάλιν εἰς τὴν φυλα- κὴν, λέγων ὅτι προσετίμα νὰ ποθᾶν τῆς πείνης, νὰ τον δέρουν καθ' ἡμέραν καὶ νὰ τον σκοτώ- σουν ἀκόμη, ἂν ἤθελον, παρὰ νὰ τον παραδώ- σουν εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος τοῦ ἐ- προξένει τρόμον.

«Πολὺ καλὰ, εἶπεν ὁ Μπάμμπλ, ὕψων τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰς χεῖρας, ὑπερηφάνως καὶ μετ' ἐπισημότητος. Πολὺ καλὰ, Ὀλιβερ! Ἀπὸ ἔλα τὰ πονηρὰ καὶ δόλια ὄργανα ὅπου εἶδα εἰς τὴν ζωὴν μου, σὺ εἶσαι τὸ ἀναιδέστερον!»

— Σιωπῆ, κλητῆρ, εἶπεν ὁ δεύτερος ἀρχων, ὅταν ὁ κύριος Μπάμμπλ ἐτελείωσε.

— Ζητῶ συγγνώμην παρὰ τῆς ὑμετέρας ἐξο- χότητος, εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμπλ, ὅστις δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ εἰς τὰ ὠτά του· εἰς ἐμὲ ἀπ- ευθύνεται ἢ ὑμετέρα ἐξοχότης;

— Ναί, σιωπῆ!»

Ὁ Μπάμμπλ ἔμεινεν ἐμβρόντητος· κλητῆρ αὐτὸς ἐνοριακῶς καὶ νὰ διαταχθῇ νὰ σιωπήσῃ! ὁ κόσμος ἐχάλασε!

Ὁ γέρον διοπτροφόρος κύριος προσεῖδε τὸν συνάδελφόν του, καὶ ἐκλίνε τὴν κεφαλὴν ὡς ἐπι- δοκιμάζων.

«Ἀρνούμεθα νὰ ἐπικυρώσωμεν τὸ συμφωνη- τικὸν τοῦτο, εἶπεν ὁ εἰρηνοδίκης καὶ συγχρόνως ἔριψε μακρὰν τὸ φύλλον τῆς περιγραμνῆς.

— Ἐλπίζω, ἐφέλλισεν ὁ κύριος Λίμκινς, ἐλ- πίζω ὅτι, ἐπὶ τῆς ἀναξίας λόγου μαρτυρίας ἐνὸς παιδίου στηριζόμενος, δὲν θὰ θεωρήσῃτε ὑπο- πτον τὴν διαγωγὴν τῶν ἀρχῶν.

— Ἴδικόν μας καθήκον δὲν εἶναι νὰ ποσαν ὀψόμεν περὶ τοιοῦτου ἀντικειμένου, ἀπήντησε ξηρῶς ὁ γέρον κύριος· ἐπαναγάγετε τὸ παιδίον εἰς τὸ κατάστημα καὶ χορηγήσατε εἰς αὐτὸ τὰς περιτάλαιας, ὧν ἔχει μεγάλην ἀνάγκην.»

Τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὁ κύριος μετ' ὅσον λευκὸν ἐσωκάρδιον ἐθεβαίον μετὰ τῆς μεγί- στης θετικότητος, ὅτι ὁ Ὀλιβερ ὄχι μόνον εἰς τὴν κρεμάλαν θὰ καταντήσῃ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐστῆσαν κομμάτια θὰ τὸν διαμελίωσιν ἐπὶ

πλέον. Ὁ κύριος Μπάμπιπλ ἐκίνησε μετὰ ζοφεροῦ καὶ μυστηριώδους ἤθους τὴν κεφαλὴν καὶ εἶπεν ὅτι ἤθελε νὰ ἔχη καλὸν τέλος αὐτὸ τὸ παιδί· εἰς δὲ ὁ κύριος Γκαμφίηλδ ἀπήντησεν ὅτι εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο ἀν παρεδίδοτο εἰς αὐτόν. Ἡ εὐχὴ αὕτη ἐφαίνετο ἀντίθετος τρόπον τινὰ τῆς τοῦ κλητῆρος, καὶ τοὶ ὁ Μπάμπιπλ καὶ ὁ Γκαμφίηλδ εἰς πολλὰ ἄλλα συνεφώνησαν πληρέστατα. Τὴν πρωτὰν τῆς ἐπαύριον ἀνηγγέθη αὐθις εἰς τὸ κοινὸν ὅτι ὁ Ὀλιβερ Τουίστ ἦτο δι' ἐνοίκιον, καὶ ὅστις ἐδέχετο νὰ ἀναλάβῃ τὸ βάρος αὐτοῦ θὰ ἐκέρδιαινε πέντε λίρας.

^{Ἡ κίτρινα συνέχισα.}

ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΔΡΑΠΕΤΟΥ ΣΚΥΛΟΥ

[Ἐκ τῶν τοῦ Ἡμ. Ζολα.]

Ἄφ' ἧς ἐποχῆς ἀνυψώθησκον διὰ νόμου οἱ κύριες τῆς Γαλλίας εἰς τὸ ἀξίωμα φορολογουμένου πολίτου, ἐπόμενον ἦτο ν' ἀναπτυχθῇ καὶ παρ' αὐτοῖς τάξις τις ἀνυποτάκτων, δυστροπῶν νὰ πληρώσωσιν ὅσον δῆποτε φόρον, στερουμένων μνημίου κατοικίας, καὶ ἀποζώντων δαπάναις τοῦ κοινοῦ. Οἱ τοιοῦτοι δύνανται νὰ ὀνομασθῶσι κινικοί φιλόσοφοι τοῦ γένους τῶν σκύλων. Οἱ ὅμοιοι τῆς αἰρέσεως ταύτης ἐνδιαίτημα ἔχουσι τὴν ὁδὸν καὶ συνήθη ἐνασχόλησιν τὴν ἐνεργεῖαν ἀνασκαφῶν ἐν τῷ βορβόρῳ πρὸς ἀνεύρεσιν οἰουδήποτέ τινας φαγώσιμου. Αἱ χαρὰ καὶ αἱ λύπαι αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εἶναι πάντοτε ἀνάλογοι πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἀνασκαφῆς. Ὅτε μὲν βλέπει τις αὐτοῦς λιποσάρκους καὶ λασπώδεις παρερχομένους τοὺς τοίχους τῶν οἰκιῶν μετὰ κατηφούς καὶ πειναλίας ὄψεως, ὅτε δὲ εὐτυχῆσαντας ν' ἀνεύρωσιν ἄθραισμα λιπαρῶν κοκκῶν ἐν σωρῶ ἀκαθαρσιῶν καὶ τότε ἐκλιέτοντας εἰς τὸ ὄκλιος τοῦ ἡλίου τὴν πλήρη αὐτῶν γαστέρα μετὰ ὄντως ἀξιοζηλεύτου αὐταρεσκείας.

Πολλάκις ἔτυχε νὰ σπουδάσω τὴν φυσιογνωμίαν τῶν τετραπόδων τούτων κηφήνων καὶ πολλάς νὰ εἶρω ὁμοιότητας μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς μάγκας τῶν ἀγριῶν. Ἀμρότεροι ἔχουσι κοινὸν τὸ ἀκτένιστον, τὸ προπετὲς καὶ τὴν ἀναίδειαν μετ' ἧς ἔρπουσι ταπεινῶς ὅταν πεινώσι καὶ ὑλακτοῦσιν ἢ δάκνουσι μετὰ τὸ γεῦμα. Γὰ δυστυχῆ ταῦτα ζῶα (ἔμιλῶ περὶ τῶν κυνῶν) ἀπολέσαντα τὰ αἰσθητὰ τῆς ἠθικῆς εὐθύνης ἀπαρνοῦνται τὸν πολιτισμὸν, ὅστις ἐκδικούμενος τ' ἀποπτύει ἐκ τῶν κόλπων του, καταδικάζει αὐτὰ ν' ἀποζῶσι διὰ παντοίων ἐπικινδύνων τεχνασμάτων καὶ νὰ τρώωσι περισσώτερον ξύλον ἢ κρέας. Ἀλλ' ἐγὼ αἰσθάνομαι συμπάθειάν τινα πρὸς τοὺς παρίας τούτους, οἵτινες πιθανῶς οὐ μόνον φιλόσοφοι εἶναι, ἀλλὰ καὶ ποιηταί, καὶ ὡς ἐκ τούτου προτιμῶσι παντὸς ἀγαθοῦ ἀπεριόριστον ἐλευθερίαν κινήσεων καὶ ἀτελευτήτους ἐν ὑπαίθρῳ βεμβασμούς. Κάλιστα γνωρίζω ὅτι οὗτοι εὐρίσκονται εἰς ἐμπόλεμον κατάστασιν

κατὰ τῆς κοινωνίας· ἀλλ' ἡ κοινωνία εἶναι ἰσχυρὰ καὶ ἔπειτα οἱ ταλαίπωροι αὐτοὶ σκύλοι οἱ παραδεδωμένοι ἀεὶποτε εἰς ποιητικὰς ὀνειροπολήσεις ἀπίθανον φαίνονται μοι νὰ βουλεύονται ἐπικινδύνῳ τι κατὰ τῶν λαῶν ἢ τῶν βασιλέων.

Τὰ ἀνωτέρω εἶναι ἀπλοῦν προανάκρουσμα τοῦ διηγήματος, τὸ ὅποιον θέλω διηγηθῆ ἀπαρᾶλ-λάκτως ὅπως παρέλαθον αὐτὸ ἐκ τοῦ στόματος γηραλέου κυνός, κληροδοτηθέντος μοι ὑπὸ τοῦ θείου μου, ὅστις φεῖ! οὐδὲν ἄλλο πλὴν αὐτοῦ μ' ἐκληροδότησεν. Ἐσπέραν τινὰ, καθ' ἣν ὁ κληροδοτηθεὶς καὶ ἐγὼ ἐθεωροῦμεν χασμώμενοι τὴν σπινθηρίζουσαν ἐστίαν, τὸ καλὸν ζῶον ἔκρινε εὐλογον νὰ μιμηθῇ τὸ παράδειγμα τῶν ἵππων τοῦ Πατράκου καὶ τῆς ἄου τοῦ Βλακάμ διηγούμενός μοι τὰ κατωτέρω «μ' ἀνθρώπινη λαλιεῖα.»

Δ'

Ἡλικίαν εἶχον τότε δωδεκάμηνον καὶ ἤμην ὁ εὐπιστότερος τῶν σκύλων, ἔτοιμος πάντοτε νὰ πράξω πᾶσαν ἀνοήσιαν ἐν πλήρει πεποιθήσει ὅτι ἦτο φρόνιμον ἔργον. Ἐνθουμείσαι πόσον μὲ ἠγάπα ὁ μακαρῆτος θεὸς σου. Μεγάλῃ τις ἐν τῷ τοίχῳ ἠματιοθήκη μ' ἐχηρήσειεν ὡς εὐρύχωρος κοιτῶν, τριπλοῦς δὲ τάπητες καὶ μαλακὸν σκέπασμα μοι παρεῖχον κοιτῆν ἀξίαν συβαρίτου. Ἡ τράπεζά μου ἦτο ἐφάμιλλος τῆς κλινης· οὐδέποτε παρετίθετο ἐπ' αὐτῆς οὔτε ξηρὸς οὔτε βεδραγμένος ἄρτος, ἀλλὰ μόνον κρέατα ἐρυθρά καὶ εὐώδη. Σακχαρωτὰ δὲ μοι ἐδίδοτο τόσον πολλά, ὥστε κατήντησα νὰ τὰ ἀνιδιάσω, τὰ ἔτρωγον δὲ μόνον καὶ μόνον, ἵνα μὴ φαίνομαι ἀχάριστος πρὸς τὸν κύριόν μου.

Περὶεργον θέλει πολὺ φανῆ, ἀλλ' ἐν τούτοις ἀληθέστατον εἶναι ὅτι ἐν μέσῳ τοιαύτης τρυφῆς ὑπὸ μιᾶς μόνον κατειχόμενῃ ἐπιθυμίας, νὰ ἐπιτύχῃ τὴν θύραν ἀνοικτὴν καὶ νὰ δραπετεύσῃ. Αἱ ὀψεῖαι μοι ἐφαίνοντο ἀνοήσιοι, ἡ μαλακότης τῆς στρωμνῆς μου πληκτικὴ, ἡ καλὴ τροφή μονότονος καὶ ἡ διηνεκὴς εὐτυχία ἀνυπόφορος. Πρέπει δὲ καὶ νὰ προσθέτῃ ὅτι νεῦον τὴν προτεραιάν εἰς τὸ παράθυρον εἶχον παρατηρήσει τέσσαρας σκύλους τοῦ δρόμου μαχομένους πρὸς ἀλλήλους, ἠχηρῶς ὑλακτοῦντας, κυλιόμενους ἐπὶ τοῦ κανιορτοῦ, ἰσχυροῦς, εὐκινήτους, ἀνεξαρτήτους καὶ ὑπερηφάνους. Τὸ θέαμα τοῦτο τοσοῦτον μὲ ἐνθουσίασεν, ὥστε ἤρχισα νὰ γαυγίζω, ὁ δὲ θεὸς σου ἔσπευσε νὰ μοι προσφέρῃ τεμάχιον ζαχαρέως τὸ ὅποιον μοι ἐφάνη ἀνοστον ὡς ἰατρικόν.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐσχημάτισα ἐδραίαν πεποιθήσιν ὅτι ἡ εὐτυχία εὐρίσκειτο ὀπισθεν τῆς κατηραμένης ἐκείνης θύρας, ἥτις ἐκλείετο πάντοτε ἀδυσωπήτως πρὸ ἐμοῦ. Ἀπόδειξιν δὲ τῆς δριμότητος τοῦ συλλογισμοῦ τούτου ἀναμφισβήτητον ἐθεώρουν ὅτι μετὰ τῆς αὐτῆς φροντίδος ἐκλείετο καὶ ἡ θύρα τοῦ ἐρμαρίου ὅπου ἐτίθετο

τὸ κρέας. Ἐκτοτε ἀπεφάσισα νὰ δραπετεύσω, βέβαιος ὢν ὅτι ἐν τῷ βίῳ τοῦ σκύλου περιέχοντο ἀπολαύσεις πολὺ γλυκύτεραι τῆς ζαχαρέως, τοῦ ὅπου κρέατος καὶ τῆς μαλακῆς κλινης. Τὴν ἐπιούσαν λησμονηθείσης τῆς θύρας ἀνοικτῆς ὄρμησα ἀκράτητος εἰς τὸν δρόμον, ἵνα κυνηγήσω τὸ ἀγνωστον ἰδανικόν, τοῦ ὁποίου ἡ δίψα ἐβασάνιζε τὴν ψυχὴν μου.

Β'

Πόσον εὐμορφος μ' ἐφάνη ὁ δρόμος καὶ τὰ ἐκατέρωθεν αὐτοῦ ρεύματα ἀκαθάρτου ὕδατος! Καὶ αὐτὸς ὁ βορβορος ὅστις μ' ἐπιτύλιζε ἀνὰ πᾶν μου πῆδημα μ' ἐφαίνετο ἡδύτερος πάσης θωπείας καὶ μαλακώτερος τοῦ τάπητος τοῦ θείου σου. Ἡ ἡμέρα ἦτο δροσερὰ ἀλλ' εὐήλιος, ἡ δὲ δροσώδης αὕτη θερμότης μ' ἐφαίνετο εἰσδύουσα τὸ ἔχληρόν μου πάχος. Δὲν σὲ κρύπτω ἐν τούτοις ὅτι ἔτρεμον ὄλος ἡ ἡδονὴ καὶ ἡ ἐκπληξίς ἦν ἡσθανόμην δὲν ἦτο ἀμέτοχος φόβου, ὅστις ἐκορυφώθη μέχρι σχεδὸν λαιποθυμίας, ὅτε τρεῖς μεγάλοι σκύλοι ὄρμησαν ὑλακτοῦντες κατ' ἐμοῦ. Οὗτοι ἰδόντες τὸν φόβον μου μὲ εἶπον ὅτι εἶμαι ἀνόητος καὶ ἐγαυγίζον ἀστυειούμενοι. Τότε ἤρχισα κατὰ νὰ συνυλακτῶ μετ' αὐτῶν, νὰ συγκυλιώμαι εἰς τὴν λάσπην καὶ νὰ παραδίδωμαι εἰς μυρία νέα παιγνίδια μετὰ τῶν νεῶν μου συντρόφων! Ἀλλ' ἐκείνοι ἦσαν ἰσχυρὰ καὶ εὐκίνητα ζῶα, ὥστε ἐξεκαρδίζοντο βλέποντές με κυλιόμενον ὡς σφαῖραν λίπους ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου· ἐνῷ διηγούμην αὐτοῖς τὴν ἱστορίαν μου ἀντήλασσον βλέμματα πλήρη ἐμπαικτικῶ οἴκτου.

Ἐν τούτοις γέρον τις μανδρόσκυλος τῆς κυνικῆς ἐκείνης συμμορίας αἰσθανοὺς ἰδιαιτέραν πρὸς ἐμὲ συμπάθειαν ἀνέλαθε τὸ ἔργον τῆς ἀνατροφῆς μου, ἐγὼ δὲ εὐχαρίστησα τὸν διδάσκαλον μετὰ ζωνῆρας εὐγνωμοσύνης.

Πόσον κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν μ' ἐφαίνοντο εὐτελεῖ τὰ γλυκίσματα τοῦ θείου σου! Ἐγεύθην τότε κατὰ πρῶτον καὶ ὕδωρ τοῦ ὄχατοῦ, τὸ ὅποιον μ' ἐφάνη ἀληθὲς νέκταρ, ἐξ οὗ μευσοθεῖς ἐβλεπον πάντα τὰ περὶ ἐμὲ ρόδινα καὶ ὠραία, ἀπολαύων τῆς ἰδανικῆς εὐτυχίας νὰ ζῶ ἐλεύθερος ὑπὸ τὰς ἀκτίνας τοῦ ἡλίου, τρέχων καὶ γαυγίζων ὅπου καὶ ὅσον ἐπεθύμουν.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν διήλθε πρὸ ἐμοῦ μικρὰ τις σκύλα, τόσον ὠραία, ὥστε μόνον κατ' ὄναρ ἠδύνατό τις νὰ ἴδῃ τοιοῦτον πλάσμα, ἱκανὸν νὰ τρελλῆναι καὶ τὸν φρονιμώτερον τῶν σκύλων. Οἱ τέσσαρες μοι σύντροφοι ὄρμησαν ἀθρόοι εἰς προὔπαντησιν τῆς εὐειδοῦς νεήλυδος, ἐγὼ δὲ προτρέξας αὐτῶν ἠτοιμάζομην νὰ προσφέρω αὐτῇ τὰς προσήσεις μου, ὅτε εἰς τῶν συντρόφων ἐνέπηξεν τοὺς μακροὺς αὐτοῦ ὀδόντας εἰς τὸν λαιμόν μου τόσον ἀσπλάγχχνως, ὥστε δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ κραυγὴν ἄλγους καὶ ἀπελπισίας καὶ ν' ἀποφύγῃ τὴν ἐπιπληξίν τοῦ

Μέντορός μου, καθ' ὃν εἶχον ἄδικον νὰ ὀδύρωμαι οὕτω διὰ τόσον μικρὸν πρᾶγμα.

Ἐν τούτοις παίζοντες καὶ διώκοντες ἀλλήλους εἶχον διανύσει ἤδη μακρὰν ὁδόν, ἡ δὲ γύμνασις αὕτη ἤνοιξε τὴν ὄρεξίν μου, μεταβληθεῖσαν μετ' οὐ πολὺ εἰς φοβεράν πείναν.

«Τί τρώγουσιν οἱ ἐλεύθεροι σκύλοι τοῦ δρόμου;» ἠρώτησα τὸν φίλον μου μανδρόσκυλον, ὅστις μ' ἀπεκρίθη μετὰ λακωνικῆς συντομίας: «Ὅ,τι εὐρωσιν.» Ἡ ἀπάντησις αὕτη μοι ἐφάνη σιθόλλιστος διότι καίτοι ἀκαμάτως ἀναζητῶν οὐδὲν ἠδυνάμην νὰ εἶρω, μέχρις οὐ διήλθον ἐμπροσθεν μεγαλοπρεποῦς ἐστιατορίου, ὅπου εἶδον λαμπρὰ τεμάχια κρέατος ἐπὶ μαρμαρίνης τραπέζης. Νομίσας ὅτι τοιαῦτα ἐνόει εὐρήματα ὁ διδάσκαλός μου ἀνέβη ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ἔλαθον διὰ τῶν ὀδόντων δρεκτικῶν τμήμα βοείου μηροῦ, ὅτε δραμὸν ὁ ὑπηρετῆς τοῦ καταστήματος, ἀπαίσιος ἄνθρωπος φέρων λευκὴν ἐμπροσθέλλαν, ἐφιλοδώρησε τὴν ράχιν μου διὰ τοιαύτης πληγῆς ῥοπαλοῦ, ὥστε ἀφείλ τὴν λείαν ἀπεσύρθην ὀλολύζων.

«Πολλὴ ἀπελέκητος πρέπει νὰ ἦσαι,» μοι εἶπεν ὁ διδάσκαλός μου, «ἐν ἀκόμῃ δὲν γνωρίζεις ὅτι τὰ ἐπὶ τῶν τραπέζων κρέατα παρατίθενται εἰς μόνην τὴν ὄρασιν τῶν σκύλων, τὰ δὲ προωρισμένα εἰς τοὺς ὀδόντας αὐτῶν πρέπει ν' ἀναζητῶσιν ἐν μέσῳ τοῦ βορβόρου.»

Ὅτε ἤκουσα τοῦτο ἡ ἐκπληξίς μου ὑπῆρξεν ἔτι μεγαλειτέρα τοῦ πόνου τῆς ράχους· κατόπι δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐννοήσω πρὸς τίνα σκοπὸν ἐξέτιθετο οὕτω τὸ ἐλκυστικὸν ἐκεῖνο κρέας εἰς τὴν ὄρασιν τῶν σκύλων τοῦ δρόμου ἀφοῦ δὲν ἦτο δι' αὐτούς. Τοῦτο μ' ἐφάνη ἀδικαιολόγητος σκληρότης καὶ ἀδικία.

Ἐφ' ὅσον ἐπροχώρει ἡ ἡμέρα συνήζαυον καὶ τὰ βάσανα τοῦ κενοῦ μου στομάχου, οὐ τὰς ὠρυγὰς δὲν ἤρκει νὰ κατασιγάσῃ τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ, ὅπερ εὐρίσκον τόσον νόστιμον τὴν πρωτὰν. Ἀνεσκαπτον λοιπὸν πάντα σωρὸν βορβόρου μετ' αὐξήσεως ἀνυπομονησίας, μέχρις οὐ ὁ σύντροφός μου μὲ εἰδοποίησεν ὅτι ἔπρεπε νὰ περιμένω μέχρι τῆς νυκτός, ὅτε ρίπτονται τὰ περικαθάρματα πρὸ τῆς θύρας τῶν οἰκιῶν. Τὸ κατ' ἐμὲ ἠπόρουσιν θεωρῶν τὸ ἀπαθὲς ὕψος μεθ' οὗ ὁ χαλκέντερος ἐκεῖνος φιλόσοφος μὲ συνεβούλευε νὰ περιμένω τὴν ἔλευσιν τῆς νυκτός, ἐνῷ ἡ μόνη ἰδέα τῆς τοιαύτης προσδοκίας ἐθέρριξε τὰ σπλάγχνα μου ἀνηλεῶς. Ἀλλ' αἴφνης εἶδον τὸν σύντροφόν μου καταλαβανόμενον ὑπὸ σπασμωδικῶ καὶ τρόμου, συστέλλοντα τὰ μέλη καὶ τὴν οὐρὰν καὶ νεύοντά μοι νὰ τὸν ἀκολουθήσω ὑπὸ πυλῶνα οἰκίας ὅπου εἶχε καταφύγει. «Ὅτε μετ' ὀλίγον συνήλθεν εἰς ἑαυτὸν, παρελθόντος φαίνεται, τοῦ κινδύνου, «Ἐίδες, μὲ ἠρώτησε, τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον τὸν ἐξωσμένον μικρὸν ξίφος;» «Τὸν εἶδα, ἔπειτα;»

«Αν μάς έβλεπε και εκείνος, ήθελε συλ-
» λάθει και ώδηγήσει ήμάς εις μέρος όπου άπαγ-
» χονίζονται οι σκύλοι του δρόμου.»

«Απαγχονίζονται,» ανεφώνησα έμβρόντη-
»τος: «ό δρόμος λοιπόν δεν άνήκει εις ήμάς;
» Τό ιδανικόν του σκύλου, ό ελεύθερος και ανε-
» ζάρτητος βίος είναι λοιπόν λέξεις κενή έννοιας
» και συνώνυμος νηστείας και κρεμάλας!»

Έν τούτοις επήλθεν ή νύξ κάθυγρος και ψυ-
» χρά, και μετ' αύτης λεπτή βροχή, δι' ής εμά-
» στιζεν ήμάς άνεμος παγετώδης. Πόσον τότε μ'
» εφάνη άσχημος ό δρόμος, ό τοσοῦτον ώρατος
» τήν πρώτην υπό τās άκτινας του ήλιου, και μετά
» πόσου πόθου ένθουμούμην τούς τέσσαρας τοί-
» χους και τά τρία θερμά σκεπάσματα του κα-
» λού μου κοιτώνος!

Ήλθε τέλος και ή ώρα καθ' ήν εχούθησαν τὰ
» περικαθάρματα πρό τής θύρας τών οικιών, αλλά
» μετ' άνεγωνίους έρεύντας δεν εύρον ειμή λιπό-
» σαρκά τινα κόκκαλα πικρά εκ τής στάκτης, εις
» ήν είχαν κυλισθή. Τότε πρώτον κατενόησα σα-
» φώς πόσον θρεπτική τροφή είναι τó όπτιον κρέας
» και ότι ή σάκχαρις είναι γλυκεία. Ό σύντροφός
» μου άπ' εναντίας άνέσκαπτεν άνα ένα τούς σω-
» ρούς μετά τέχνης και άταραξίας θαυμαστής,
» τόσον όλίγα όμως εύρίσκων έν εκάστῳ ώστε πρός
» συλλογήν μετριωτάτου δειπνου ήναγκάσθη να
» τρέχη όλην τήν νύκτα. Έν τούτοις ή βροχή
» έξηκολούθει ποτίζουσα τήν βράχιν μου άπό δέκα
» ήδη ώρών, τό σκότος ήξανε, ό χειμαρρός ώγ-
» κουτο και έβουιζόμεθα εις τήν λάσπην μέχρι
» τής κοιλάς: ότε δε τέλος πάντων άνέτειλεν ή
» ήμέρα ό παιδαγωγός ή μάλλον ό συλλαγωγός
» μου, βλέπων με τρέμοντα εκ του ψύχους και
» του καμάτου ήρώτησε: «Μήπως εβαρύνθησ ήδη
» τόν ελεύθερον βίον;»

«Ναι,» απεκρίθη στενάζων.
» «Θέλεις να επιστρέψης εις του αιδέντου
» σου;»

«Μάλιστα, αλλά πώς να εύρω τήν οικίαν;»

«Ακολουθεί με, επανέλαβεν ό σύντροφός
» μου. Έλπίζω ότι τό μάθημα θέλει σε χρησι-
» μεύσει. Ότε σε είδον εξερχόμενον χθές τό πρώτῳ
» άμέσως ένόησα ότι χαϊδευόμενον ζῶον έπος έ-
» φαίνεσο, αδύνατον ήτο να εκτιμήσῃ τήν ά-
» γρίαν ποήσιν του ελευθέρου βίου. Ακολουθεί
» με λοιπόν, να σπεί δείξω τήν οικίαν σου.»

Ό καλός μανδρόσκυλος έλεγε ταῦτα μετ' ά-
» κρας άπλοικότητος, ότε δ' έφθάσαμεν πρό τής
» οικίας με άπεχαιρέτησεν άνευ τής ελαχίστης
» συγκινήσεως. «Όχι, τῷ ειπον εγώ, δεν θέλω
» να σε άφήσω. Είσελθε και μινε μετ' έμου, κοι-
» μώμενος επί του αύτου στρώματος και συν-
» τρώγων εις τό αύτό πινάκιον. Ό αιδέντης μου
» είναι καλός άνθρωπος και»

Ταῦτα ακούσας με διεκόψην άποτόμως λέγων
» «Σιώπα, είσαι άκόμη παιδίον. Αν εισηρχό-

» μην ό κύριός σου ήθελε με διώξει διά λακτι-
» σμάτων, και δικαίως. Τι θέλεις να κάμη γέ-
» ροντα τυχοδιώκτην, όστις εσκόρπισε τās τρίχας
» του εις όλους τούς λάκκους τών Παρισίων;
» «Αλλ' ούτε εγώ θέλω. Έγεννήθην εις τόν δρό-
» μον, εκει έζησα και εκει θ' άποθάνω. Γετέλε-
» σται.» Μετά τόν άποχαιρετισμόν έτρεξεν εις
» τήν παρακειμένην πλατείαν και ήπλώθη υπό
» τās άκτινας του ανατέλλοντος ήλιου.

Ότε δε εισήλθον εγώ εις τήν οικίαν ό μα-
» καρίτης θεός σου έλαβε μαστίγιον και μοι έ-
» δωσε μάθημα, του όποιου μόλις ήσθάνθην τήν
» πόνον, διότι ένῷ με έδαιρεν άνελογιζόμεν ήτι
» μετ' όλίγον ήθελον φάγει κρέας και σάκχαριν
» και έπειτα ήθελον κοιμηθῆ επί μαλακής κλίνης.
» Ήκτοτε αι ιδέαι μου υπέστησαν ριζικήν μετα-
»βολήν και ιδανικόν τής εύτυχίας ένόμισα πάν-
» τοτε να μένω έντός τών τεσσάρων τοίχων θερ-
» μου δωματίου, να τρώγω ένίστε ξύλον, αλλά
» κρέας και ζάχαριν καθ' ήμέραν.

E. P.

Ο ΓΑΡΙΒΑΛΔΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΡΝΙΟΝ

Αποσπώμεν τὸ επόμενον συγκινητικώτατον
» ανέκδοτον εκ τής άρτίως εκδοθείσης υπό του ι-
» ταλού στρατηγού Βορδόνα βιογραφίας του Γα-
» ριβάλδου.

«Εσπέραν τινά του 1861 έν ή διεστιάδαζεν ό
» Γαριβάλδης παιζων τήν σφαιραν έν τῷ πρό τής
» οικίας του μικρῆς πλατείας μετά τινων φίλων του
» στρατιωτικῶν, είδεν επανερχόμενον τόν ποιμένα
» του μετά τών προβάτων. Ό γηραιός στρατη-
» γός ειξευρεν όλα του ποιμνίου του τὰ πρόβατα
» και εκαστον αυτών εῖχεν ονομάσει δι' ιδίου ο-
» νόματος. Έν ή λοιπόν παρετήρει αυτὰ εισερ-
» χόμενα εις τήν στένην, είδεν ότι μία τῶν ά-
» μνάδων είχε γενήσσει, αλλά τόν άμνόν-δέν τον
» έβλεπεν ακολουθούντα τήν μητέρα του: δθεν κα-
» λίσας τήν ποιμένα τόν ήρώτησε τί συνέβη, έ-
» κείνος δ' απεκρίθη ότι ό άμνός απεπλανήθη, μά-
» τιν δέ τόν ανεζήτησε πολλήν ώραν, αλλά δεν
» κατόρθωσε να τον άνεύρη.

«— Ώ, τό καυμένο τό άρνάκι, είπαν ό στρα-
» τηγός. Και θά το φάγουν τὰ θηρία. Κύριοί μου,
» προσέθηκεν απευθυνόμενος πρός τούς φίλους του,
» άς ανάψωμεν έν σιγάρον και άς τρέξωμεν να το
» αναζητήσωμεν' τόσοι άνθρωποι βεβαίως θά το
» άνεύρωμεν.

«Η νύξ επλησίαζε και τοιοῦτος περίπατος
» μεταξῦ του σωρού τῶν άμόρφων γρανιτικῶν όγ-
» κων τῶν άνευ τινός άτραπού, εξ ὧν σύγκριται
» ή νήσος Καπρέρα, θά ήτο πράγμα κινδυνώδες
» εάν έπορεύοντο άνευ φώτων. Και ίδού λοιπόν οι
» πάλοι αξιωματικοί οι άνδραγαθήσαντες έν Ριο-
» γράντη, Μοντεβιδέω, Γράμη, Βαρτζή, Καλατα-
» φήμη και Βολτούρη ακολουθούντες τόν στρατη-
» γόν τον εις αναζήτησιν του άπολεσθέντος άρνίου.
» Μάττην ανεζήτησαν πολλήν ώραν, μάττην ό

» γηραιός στρατηγός έμιμείτο διά τής φωνής
» του τό βέλασμα τής μητρὸς άμνάδος. Ουδέμια
» άπόκρισις. Τοῦτο δε διήρκεσε μίαν όλην ώραν.
» Επειδή δε ήτο πλέον σκοτεινά και δεν έβλεπον,
» ό άρχηγός τής εκδρομῆς είπεν εις τούς φί-
» λους του:

«— Ίπομονή, άς επανέλθωμεν, θά το εφα-
» γαν τό καυμένο.

«Και επανήλθον.

«Αλλά τήν εποῦσαν ό φίλος ό συνήθως εισερ-
» χόμενος εις τόν θάλαμον του στρατηγού τήν
» τετάρτην ώραν τής προίας, πριν ήδη εξημερώσῃ,
» έθαύμασεν ίδών ότι ό Γαριβάλδης έκοιμάτο έτι
» ύπνον βαθύτατον. Παρευθὺς δε άπεχώρησεν ά-
» θορόβως και κατελθὼν εις τήν πλατείαν εκά-
» πιξε σιγάρον έν τῶν μακρῶν εισίνων τής Νι-
» καίας, άτινα ό στρατηγός προετίμα παντός άλ-
» λου είδους. Μετά ήμίσειαν δε ώραν αναβαίνει,
» αλλά ό στρατηγός διετέλει έτι κοιμώμενος. Ήτο
» δε πολλῆς άπορίας αξιον τό πράγμα, διότι ό
» Γαριβάλδης και έν Καπρέρα ως έν τῷ στρατο-
» πέδῳ, πρώτος πάντων εξηγειρετο τής κλίνης.
» Ανάπτει λοιπόν και άλλο σιγάρον και άποφασί-
» ζει να αναμείνη ήμισίαν έτι ώραν.

«Αλλά ό ύπνος παρατείνεται και βεβαίως
» δεν εινε καλόν σημειον. Ό φίλος φοβούμενος μή
» επαθε τίποτε ό γηραιός στρατιώτης, κάμνει
» επίτηδες κρότον. Παρευθὺς δε ό κοιμώμενος
» αναπηδῆ άπό τής κλίνης και ή πρώτη του έρώ-
» τησις ήτο:

«— Τι, μήπως εξύπνησαν οι άλλοι;

«— Όχι, στρατηγέ, εγώ μόνος.

«— Καλά, -είπε μετά σπουδῆς ό Γαριβάλ-
» δης, χώνων τήν χεира υπό τό σκέπασμά του
» και εξάγων νεογέννητον άρνιον-τρέξε το ευθύς
» εις τήν μητέρα του, ή όποία θά εινε εις μεγά-
» λην άνησυχίαν.

«Εφαίνετο δε ως έντρεπόμενος διά τήν πρῶ-
» ξιν του ταύτην, και ήθελε να μή το μάθη ψυ-
» χῆ εκ τῶν περι αυτόν.

«Επί δε του νικητερινοῦ τραπέζιου του υπήρχε
» μικρόν πινάκιον, έν ή εσώζοντο έτι σταγόνες
» τινές γάλακτος.

«Ό άνιρ οῦτος όστις ίνα κυριέσῃ τήν Βίλ-
» λαν Κορσίνη, προέπεμψεν εις τόν Αδην κυριά-
» δας στρατιωτικῶν, και όστις έν εκατό μάχαις ά-
» φειδῶς έκινδύνευσε και τήν ζωήν του και τήν
» τῶν έθελοντῶν του, δεν ήδυνήθη να υπομείνη
» άναλογιζόμενος τόν κίνδυνον του άποπλανηθέν-
» τος ζῶου. Περιμείνας έως ου πάντες οι έν τῷ οι-
» κία έκοιμήθησαν, εξήλθε μόνος και άσφρητί,
» και μετά πολλῆς έρεύνας άνεύρε τό άρνιον κα-
» ταεβλημένον υπό του ψύχους και σχεδόν νε-
» κρόν, και παραλαβὼν αυτό επανήλθε σπύδιον
» εις τήν οικίαν και έκοιμήθη μόνου άφ' ου τό έ-
» πώτισε γάλα και τό έθέρμανεν υπό τό ιδίόν του
» σκέπασμα.»

ΟΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΙ ΚΑΙ Η ΕΡΓΑΣΙΑ

Έκαστος τῶν Σουλτάνων όφείλει να διδαχθῆ
» παιδιόθεν και να γνωρίζῃ μίαν τινά τέχνην, ό-
» πως επαρκῆ διά τῶν κόπων τῶν χειρῶν αυτου
» πρός διατροφῆν του, κατὰ μίμησιν, λέγουσιν οι
» Όθωμανοί, του Νῶε, όστις ήν τέκτων, του Α-
» βραάμ, όστις ήτον υφαντής, του Δαβίδ, όστις
» ήν θωρακαποιός, και του Σολομώντος, όστις ήτον
» ψαθοπλόκος. Έπομένως, οι μεν αυτών μαθηά-
» νουσι να κατασκευάζωσι τῶρα και βέλη, άλλοι
» κιβώτια, άλλοι κεντούσιν επί δερμάτων διά γρυ-
» σοῦ σύρματος. Μουσταφῆς ό Γ' ήτο βιβλιοδέ-
» τής, εφ' ήμῶν δε ό Σουλτάν Μαχμούδ καλλι-
» γράφος, μέγα παρά τοίς Όθωμανοίς προτέρη-
» μα' πρό αυτου δε ό Σουλτάν-Σελήμ εξυλούρ-
» γαι και έτῆρνευεν εξαισίας' διά μίαν δε όδοντο-
» γλυφίδα, τήν όποιαν είχε στείλει δῶρον τῷ ή-
» γεμονεύοντι τότε τής Βλαχίας Κωνσταντίνῳ τῷ
» Ύψηλάντη, έλαβε δῶρον ό κομιστής, αξιωματι-
» κός του Σεραγίου, 40,000 φράγκων. Διηγούν-
» ται δε περί Σουλτάν-Μεχμέδ του Δ', ότι, άσχο-
» λούμενος άδιακόπως εις τό κυνήγιον, επείσυρ-
» τε καθ' έαυτου τās παρατηρήσεις του Μούφτη,
» όστις ένόμισε καθήκον του να υπομνήσῃ εύσεβά-
» στως τῷ Μουάρρη, ότι, κατὰ τόν Ιερὸν Νόμον
» και τό παράδειγμα τῶν ένδόξων προγόνων του
» και αυτου του Προφήτου, όφειλε να εργάζεται
» ως ό ελάχιστος τῶν υπηκόων του. Τῷ άνέφερε
» δε και τούς Σουλτάνους Ήβραήμ και Μουράδ,
» ὧν ό μεν κατασκευάζεν όδοντογλυφίδας, ό δε
» ελκυστήρας τῶξων, και τὰ έστειλλον τοίς Πα-
» σάδαις, ότινες τὰ επλήρωναν ακριβώτατα. Ό
» δε Σουλτάνος, τότε μεν εισώπησε' Οηρέσας δε
» αὐθημερόν λαγῶν, τόν έστειλε τῷ Μουφτῆ, και
» έμήνυσεν αυτῷ, ότι, κατὰ τήν συμβουλήν του,
» έγεινε κυνηγός: να μετρήσῃ λοιπόν άμέσως εις
» τόν κομιστήν του προϊόντος τουτου τῶν κόπων
» του είκοσι πουγγετα ως φιλοδώρημα, εκτός τῶν
» εξήκοντα, τὰ όποια αξίζειν ό λαγῶς.

S. A. B.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΣΥΣΤΑΘΕΝ ΕΝ ΤΗ, ΕΛΕΥΘΕΡΑ

«Αλλάθε τυπογραφ. και ή πρώτη εκδοθείσα έφημερίς»

Κατὰ τήν επελθούσαν καταστροφήν τῶν Κυ-
» δωνιών, τῆ 3 Ιουνίου 1821, συγκατεστράφη και
» τό εκει τυπογραφειον, ό δε διευθυντής αυτου Κων-
» σταντίνος Τόμπρας διεσώθη εις Ψαρά, όπου εύρε
» και τόν εργάτην του τυπογραφείου Νικολαΐδην.

Τῆ 8 Ιουνίου 1821 άφίκετο εις Ύδραν ό Δη-
» μήτριος Ύψηλάντης, όστις διεκρίνωσε πρός τόν
» ναύαρχον Ίακωβάκη Τομπάζην ότι συν τοίς άλ-
» λοις έφερε μεθ' έαυτου και τυπογραφειον. Ήρώτα

1. Κατ' αρχαίαν συνήθειαν όλοι οι πρίγκιπες τής βα-
» σιλικης οικογενείας τής Πρωσίας μαθηάουσι μίαν τινά
» τέχνην. Ό πρίγκηψ Φρειδερίκος Ρουβίλμοις, ό δόξασις
» έν τῷ τελευταίῳ γαλλογερμανικῷ πολέμῳ, έδιδάθη τήν
» τέχνην του στοιχειοθέτου εις τό έν Περούλιω τυπογραφειον
» του κ. Άνελ. Και έν Γαλλία οι βασιλεις έδιδάσκοντο τέ-
» χνην τινά: Λουδοβίκος ό Ις' ήτο επιτηθείσάτος κλειτρο-
» ποιός.

S. T. Έστίας.

δ' αὐτὸν ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ εὕρεθῃ τις εἰδήμων τῆς τέχνης εἰς ἃν ἡ ἀναθήρη τὴν διεύθυνσιν· ὁ δὲ Τουμπάζης ἠξέουρον ὅτι ὁ Τόμπρας εὕρισκετο εἰς Ψαρὰ ἀπέστειλε πλοῖον καὶ παρέλαθεν αὐτὸν μετὰ τοῦ βοηθοῦ του· Ἀφίχθη δ' ὁ Τόμπρας εἰς Ἰδραν, εἶτα μετέβη εἰς Καλάμας καὶ συνέστησεν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐντός τινος τζαμλίου τὸ τυπογραφεῖον ὑπερ ὠνομάσθη Ἑθνικόν. Ἐν αὐτῷ δὲ μετετυπώθησαν τῇ 30 Ἰουλίου οἱ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου Ἰψηλάντου πρῶτον ἐν Ἰασιῶ ἐκδοθέντες *Στρατιωτικοὶ Νόμοι*. Ἐν τῷ τυπογραφεῖῳ τούτῳ, τῷ πρώτῳ συσταθέντι ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι, ἐτυποῦντο αἱ προκηρύξεις καὶ τὰ διάφορα ἔγγραφα τῆς διοικήσεως, ἐν αὐτῷ δ' ἐξετυπώθησαν καὶ ἐν ἡ δύο φύλλα τῆς πρώτης ἐντύπου ἑλληνικῆς ἐφημερίδος *Σάββατικῆ Ἑλληνικῆ*, τῆς ὑπὸ Θεοκλήτου Φαρμακίδου συντασσόμενης. Διεκόπη δὲ ἡ ἐκδοσις τῆς ἐφημερίδος διότι ὁ Φαρμακίδης δὲν ἐνέδωκεν εἰς τὸ δεσποτικὸν μέτρον τῆς προξετάσεως, εἰς ἃ ἤθελε νὰ τὸν ὑποβάλλῃ ὁ Ἰψηλάντης. Τὸ πρῶτον φύλλον τῆς ἐφημερίδος ταύτης σώζεται εὐτυχῶς ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Βουλῆς, εἶναι δὲ μικροῦ σχήματος 400. Ἡ πρώτη σελὶς εἶναι τετυπωμένη ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς προμετώπιον βιβλίου, φέρει δὲ τὴν ἐπιγραφὴν «Σάββατικῆ Ἑλληνικῆ. Περίοδος Α'». Ἐν Καλαμάτῃ, ἔτι α' τῆς ἐλευθερίας (αἰοικα'). Ἐν τῇ ὀπισθεν δὲ τῆς προμετωπίδος σελίδι ὑπάρχει ἡ ἀνακήρυξις περὶ ἐκδόσεως τῆς ἐφημερίδος καὶ ἐν τῇ τρίτῃ σελίδι ἀρχεται ἡ ἐφημερίς, ἥτις ἐν κεφαλίδι ἔχει τετράγωνον ἐπιμήκη ξυλογραφίαν, ἐν ἣ παρίσταται ἄγγελος ἐπὶ νεφελῶν ἱπτάμενος καὶ σαλπίζων, καὶ τὴν ἐπιγραφὴν «Σάββατικῆ Ἑλληνικῆ. Ἔτος α', Ἀυγούστου 1.»

Παναγιώτης Λαμπρός.

Ο ΔΙΑΚΟΝΙΑΡΙΣ

Λυπηρὸν νῆ ἴδῃς ἔμπρός σου
 Ἐνα γέροντ' ἀσπορμέλλη
 Νῆ ζῆτάρ τὸν ὀβολό σου,
 Καὶ, μὲ ἔσιονο κεφάλι,
 Νῆ σοῦ λέγῃ ποῦ πεινᾷ!

Πόσοι, πόσοι ποῦ ἠμποροῦνε
 Νῆ τοῦ δύσουνε βοήθεια,
 Μ' ἕνα φεῖρα τοῦ ἀπαντοῦνα
 Κι' ὁ φτωχὸς τὰ μαθρα στήθη
 Κρυφοδέρνει, καὶ σιωπᾷ.

Ποῖος εἰδῶς τὸν πειράζει,
 Ποῖος ἐπιθετὸν βαριέται;
 Κι' ὁ φτωχὸς, π' ἀναστενάζει
 Ἐτροπιασμένος, καταρίεται
 Τὴν πολυπάθη ζωῆ.

Ἄλλ' ὁ πλοῦσιος δὲν εἰξίρει
 Τῇ νεροπῇ π' ἀκολουθεῖ
 Τὸ τρεμάμενο τὸ χέρι
 Τοῦ καυμένου, ποῦ ζῆταει
 Μὲς τὸν δρόμο τὸ ψωμί!

Ὡ! ποῖος ἔχει, ὁ πεινασμένος
 Μὴν ἐσάθῃ ἔς τὸν καιρὸ του
 Ἐπένεμας καλοθερμμένος,
 Καὶ μὴν ἔσπερνε τὸ βρό του
 Ἰτὰ τοῦ φίλου μία φορὰ!

Δυστυχῆς! μαθαίνει τώρα
 Ποῦ ὁ φτωχὸς δὲν ἔχει φίλο·
 Καὶ, πολλὰς φορὰς τὴν ὄρα,

Τοῦ καλότυχου τὸν σὺλο
 Νῆ ζηλεῖα καταντᾷ!
 Εἰς τὸν δρόμο ποῦ διαβαίνει,
 Καὶ ἔς τὴ θύρα ποῦ κτυπάει,
 Πάντα κῆποια περιμένει
 Προσβολῆ, νῆ τοῦ περνᾷ
 Τὴν ταλαίπωρη ψυχῆ.

Καὶ γυμνὸς, μὲ καταφρόνια
 Λαχταρῶντας εἰς τὸ κρῖο,
 Σέρνει τ' ἄχαρὰ τὰ χροῖνια,
 Ἴνα βλέπωντας σημεῖο
 Πάντα ἔμπρός του... τὸ ψωμί!

Ὡ! χαρὰ του ἔς ὅποιον ἔχει
 Δυὸ ψωμιὰ καὶ δίνει τῶνα!
 Θέλλ' ἡ ἀέσποινα τὸν βρέχει
 Ἐ τῷ θανάτου τὸν ἀγῶνα
 Μὲ τὸ δάκρυ τοῦ φτωχοῦ.

Τὴν καλόβη καὶ τὸν θρόνο
 Πῶς ἡ τόχη πέρνει, δίνει,
 Δὲν εἰξίρει! ἔρει μᾶνο,
 Ἢ ὅποιος κάνει ἑλεημοσύνη
 Φίλος εἶναι τοῦ Θεοῦ.

Ἐν Κερκύρῃ. Γ. ΜΑΡΤΙΝΩΑΝΣ.

ΛΑΠΘΕΣΙΑΙ

* * Ὁ βίος ἡμῶν εἶνε τοιοῦτος ὥστε ἡ μόνη ἀπουσία ἐπιχειρῶν φοβερῶν δυστυχημάτων πρέπει νὰ λογίζεται ὡς μέγα εὐτύχημα.

* * Ὁ ἀληθὴς ἰατρός εἶνε εὐφυὴς ἄνθρωπος, ὀλίγην ἔχων πεποίθησιν εἰς τὰ ἰατρικὰ του καὶ πολλὴν εἰς τὸ πνεῦμά του.

ΥΠΙΕΙΝΗ

Μέσα δεῖδῶν ἐπιτυχάνεται τὸ ὕμνιον τῶν οὐρανῶν.
 Β'. Τρόπος θερμάνσεως.—Ἡ καύσιμος ὕλη, ἡ προσωρισμένη πρὸς θέρμανσιν ἢ ἐψῆσιν φαγητῶν, μόνον εἰς τὰς ἐστίας τῶν μαγειρείων, καὶ θερμάστρας ἢ τὰς ἐστίας, ἅτινα ἔχουσιν ἀμεσοκοινωνίαν μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀέρος, δεῖν νὰ καίηται, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι αὕτη δὲν καπνίζει. Τὸ κῶν, ἡ ἀνθρακικὴ, καὶ τὰ διάφορα εἶδη τῶν ἀνθρακῶν ἅτινα δὲν καπνίζουσιν, σὺγχὲ ὀρθῶς παρὰ πολλῶν θεωροῦνται ὡς δυνάμενα ἀτιμωρητῆ νὰ καῶσιν ἐν μέσῳ κατοικουμένου δωματίου. Τοῦτο εἶνε μία τῶν βλαβερωτάτων προλήψεων, διότι καὸ' ἐκάστην ἐπιφέρει δεινότητα ἀποτελέσματα, ἔστι δ' ὅτε καὶ θανάτου αἰτία γίνεται. Ὅθεν ἡ χρῆσις τῶν πυραύλων (μαγκαλιῶν), τῶν φρητῶν ἐστιῶν καὶ τῶν παντοειδῶν θερμαγωγῶν, ἅτινα δὲν ἔχουσιν ἀγωγὸν φέροντα πρὸς τὰ ἔξω, πρέπει νὰ ἐκλείψῃ. Γὰ κατὰ τὴν καύσιν τῶν μέσων τούτων τῆς θερμάνσεως ἀναπτύσσονται ἀέρια, τὰ διαχεόμενα ἀνὰ τὴν οἰκίαν, εἶνε παλὺ τοῦ καπνοῦ τῶν ξύλων βλαβερώτερα. Ὅμοίως πρέπει νὰ καταπολεμηθῇ ἡ κινδυνώδης συνήθεια τοῦ νὰ στρέφεται ἐντελῶς ἡ κλεῖς τῶν θερμαστρῶν, ἢ ἡ τῶν ἐστιῶν ἐσωτερικῆ ἐπιπρακτικῆς (l'arrêe), ὅταν αὐταὶ περιέχουσιν ἔτι ἀνθρακικὰν ἀνημμένην. διότι αὕτη εἶνε ἡ συνηθεσττέρα αἰτία τῶν ἀσφυξίων. Διατηρεῖται, εἶνε ἀληθές, διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἡ θερμότης ἐν τοῖς δωματίοις, ἀλλὰ διατηρεῖται πρὸς βλάβην τῆς υγείας καὶ ἐνίοτε τῆς ζωῆς.

ΑΘΗΝΑΙΣ.—ΤΥΠΟΣ ΚΑΛΗΝΕΚΗΣ ΑΝΚΕΡΜΠΕΡΓΙΑΣ, ΟΔΟΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ, 13.